

№ 26 (235) 25 чэрвень 2001 г.

Народнае адзінства

супраць Лукашэнкі і "падстаўных" кандыдатаў

Разылік Лукашэнкі вельмі прости. Лукашэнка рабіць усё, каб не апінуцца сам-насам з моцным дэмакратычным кандыдатам, і адначасова рыхтуеца да масавых фальсифікацый.

Тое, што прадстаўнікі грамадзкасці не ўвайшлі ў склад выбарчых камісіяў, съведчыць: выбары будуть дэмакратычныя. Эта, зрешты, было зразумела ўжо па тым, як Зімоўскі пасыльдойна што-перадачы басыю саму ідэю незалежнага назірання за падлікам галасоў, як абгрунтоўваў ён гота фальшивымі статыстычнымі звесткамі.

Пэўны адказ на пытаньне, якую стратэгію незалежнаму грамадзству сълед процістаяць Лукашэнкі, можна будзе даць толькі па выніках збору подпісаў за кандыдатаў у прэзыдэнты. Прычым, каб выпрацаваць слушную праграму дзеянняў, траба зыходзіць з разыліку на гораше: што Лукашэнка – сумленна альбо па-махлярску – у любым разе абвесьціць аб перамозе на выбарах.

Наш кандыдат мусіць быць здольны ўз'яць народ пры спробе скрасыць ў нас перамогу. Ён павінен мець патэнцыял, каб у відліку супрауднай перамогі Лукашэнкі стаць доўгатэрміновым лідэрам апазыцыі пасыль на выбараў. Ён мусіць быць сумленным чалавекам, беларускім па духу, інакш яму не паверцаць людзі, інакш ён ня дасыць рады краіне ў выпадку перамогі. Ён мусіць змагацца ня толькі за галасы сярэдняе клясы, але й дэклясаваных славеў, якія складаюць большасць насельніцтва. Ён мусіць знайсці падыход і да людзей беларускай культуры, і да людзей расейскай культуры, а значыць – прапанаваць прыстойную "расейскую палітыку". Само сабой – ён ня мусіць пакрыёма падыгрываць Лукашэнку.

Аднак, пакаючы самага здольнага сярод кандыдатаў, нельга забывацца, што ня гаты адзін чалавек вырашыць усё. Не Кащуніца вывеў Сэрбію на вуліцы, ня ён узяў пад кантроль сілавыя структуры, а Джынджыч з Абрадавічамі ды Ілічамі.

Адно несумненна: Беларусь мае адбіцца сіходу Лукашэнкі. Наш абавязак – рабіць для гэтага мат-

чымае і немагчымае. Аднак, будзьма рэалістамі: за Лукашэнку стаіць Расея, яму падыгрываюць Сініцын, Машэрава, і нават Пазьняк лічыць сваіго візві "меншым злом" (што рабіць зь Янона Герасцата).

Стартаваў збор подпісаў. Эта надзвычай важны этап. Толькі вялікая колькасць подпісаў, сабраных рэальнай апазыцыйнымі кандыдатамі, можа застрахаваць нас ад сваю выбаркамаў, як пасыля толькі масавы ўдзел у назіранні за выбарамі – ад фальсифікацыяў на ўчастках. Збор подпісаў і арганізацыя назірання – выпрабаванне нашага грамадзства на цыўёрдасць.

Менавіта таму вельмі важна аддаць свой подпіс беларускаму кандыдату.

Загадзя варта папярэдзіць: не чакайце ад збору подпісаў цудаў. Шчыра беларускім кандыдатам зьбіраць подпісы нялётка. Грамадзтва пакуль кепска ведае і адрознівае прэтэндэнтаў. Расейскія мэдіи – "БД", "Ізвестія", НТВ і г.д. – рэдка згадваюць Домаша, Казлоўскага, Ганчарыка. Іхны выбар – Лукашэнка, Сініцын, Машэрава. Яшчэ яны часта згадваюць Пазьняка, якога болей не баяцца. А рэальнай апазыцыйным кандыдатам там адводзіцца столік ж месца, колькі Крыжаноўскуму. Хто здольны зламаць такую ситуацыю? Пабачым.

З іншага боку, "падстаўным кандыдатам" галасы будуть прыпісваць сотнямі тысячаў. Тому не дазвідзеся не расчароўвацца, калі пачуеце, што Сініцын ці Машэрава набралі больш подпісаў, чым уся "пяцёрка". Эта фікцыя. То сама рабіць перад выбарамі ва Ўкраіне Кучма. Каб вывесыці на выбары выгодных яму кандыдатаў, напрыклад, кіраўніка аднаго з крылаў Народнага Руху Ўдавенку, – подпісы штампаваліся праста па ЖЭСаўскіх сціпліцах.

Барыс Тумар

Ацэнка сённяшній палітычнай сітуацыі, аналіз таго, чаму незалежнае грамадзтва падышло да выбараў расколатым, плян дзелішчых дзеянняў – у артыкуле Валер'я Булгакава і гутарцы з кіраўніком Маладзёвага інфарматычнага цэнтра Алексем Міхалевічам на старонках 2–5.

Ігар Лялькоў

Чарговая ў нашай гісторыі хвала масавай эміграцыі зь беларускіх земляў, восьмая па падліках Аўгуста Калубовіча, хлынула ў Заходнюю Эўропу пры канцы другой сусветнай вайны ў выніку чарговай жа зъмены акупацыйных рэжымуў у нашым краі. У выніку, на Заходзе апінуліся сотні тысячаў нашых суічыннікаў, прычым упершыню сярод іх была значная колькасць людзей, якія ўсьведамілі сібе беларусамі. Зусім натуральна, што ў такіх абставінах пасля 1945 г. на Заходзе склалася самая вялікая ў гісторыі беларускай эміграцыі палітычная плынь.

ПАЗЬНЯК ГУЛЯЕ З ЛУКАШЕНКАМ

Прыезд Янона ў Беларусь
выкліча непрадказальная
зъмены ў палітычнай сітуацыі

Старонкі 2–5.

Купальле

Адвечная песня

Аб адной няўдалай спробе
аб'яднаць паваенай
беларускай эміграцыі

складалася літаральна зь некалькіх дзясяткаў асобаў, у большасці сваёй пажодзіла таксама з вяскоўцу і, за рэдкім выніяткам, не пераўзыходзіла ўзроўню сельскага настаўніка.

Ды гэтая нешматлікая "эліта" ня мела адзінства ў палітычных і рэлігійных пытаннях (галоўны прычынаю гэтага былі міжасабовыя канфлікты ў вярхушцы беларускай заходніх дыяспары). Падзел сівядомых беларусаў у замежжы на "бэнэраўцаў" (прычынаю адноўленай у 1947–48 г. Рады БНР на чале з Міколам Абрамчыкам) і "бецэраўцаў" (сімпатызантамі створанай у канцы 1943 г. Беларускай Цэнтральнай Рады Радаслава Астроўскага) выклікаў цяжкасці ў арганізацыйным стане ўзлены нашай палітычнай эміграцыі. Гэта абудзіла яе вельмі сціплі, у параўнанні з эміграцыяй палітикаў, прыбалтаваў або ўкраінцаў, уплыў на ўнутропалітычнае жыццё Беларусі пад савецкай акупацыяй і на фармаванні грамадзкай думкі пра Беларусь у дэмакратычным съвеце.

Працяг на старонцы 6

З усёй краіны

Краёуцы ідуць

Улёткі, разьвешаныя па тэлеграфных слупах, зь ляканічнымі тэкстам: «Мы — Краёуцы, мы — ідзем! Любі Радзіму!» — і здымкам хлопца ў вайсковым адзеніні, смургонца ў не напужалі. Ніхто не рыхтуеца да сустрэчы зь імі. Нават чывроне слова “Край” ды сымбаль — вілы, уторкнутыя ў зямлю, амаль нікога не цікаўшы. Пішуць? Няхай сабе пішуць. Ідуць? Нешта не чуваць грукату падкаваных ботаў. Вось прыйдуць, тады пабачым. Хто з нас Радзіму болей любіць.

Тацяна Скарыніна, Смургоні

На 400 тысяч болей

Доўгі час лічылася, што на тэрыторыі Беларусі вайна забрала 2 млн. 200 тыс. чалавечых жыццяў. Аднак нядыёна група вучоных-гісторыкаў, архівістаў і музейных працаўнікоў падвяла вынікі свайго двухгадовага даследавання і прадставіла новую лічбу людзкіх стратава на тэрыторыі Беларусі за 1941—44 г.: 2 млн. 596 тыс. 676 чалавек.

Паводле БелАПАН

Арыштаваны амэрыканец

У Менску ў пятніцу быў арыштаваны амэрыканец Чарльз Пэрыела, кіраунік менскага прадстаўніцтва адукцыйнага фонду ACCELS, які займаеца спрыяньнем вывучэнню ангельскай мовы. Пры вобушку ў амэрыканца знайшли “траўку”. Знаёмыя сп.Пэрыела кажуць, што ён быў скільні да экспэнтрычных учынкаў. Аднак ці сапраўды ён ухильваў наркотыкі, ці яму іх падкінулі, ніхто ня ведае. Афіцыйнага камэнтару амэрыканскай амбасады пакуль не было. У любым разе, арышт скіраваны на нагнітаньне амэрыканскай гістэры ў грамадстве.

Б.Т.

Навіны гаспадарскія

БМЗ — за “100 даляраў”?

Са студзеня да чэрвена бюджет “не дабраў” 2,5 % падаткаў, і ўраду цяжка знайсьці гроши, каб сплаціць запазычанасць па заробках настаўнікам і мэдыкам. Нават замежных інвестараў абклалі новымі падаткамі на стабілізацыю эканомікі, падтрымку сельгасвытворцаў, будаўніцтва дарогаў і жыўля. Многія прадпрыемствы разылічвалі давесці заробкі да загаданых 100 даляраў дзякуючы крэдытам. Аднак пазыкі ўжо даюць толькі на два месяцы і далёка на ўсім. У такіх умовах застаецца толькі цалкам спыняць інавацыйныя адлічэнні.

Першай ахвярай крызысу краядытнай сістэмы можа стацца Беларускі металургічны завод. Каб плаціць рабочым “плянавыя сумы” і адначасова купляць сырвіну да матэрыяляў, жлобінцы неаднойчы прасілі дапамогі ў дзяржавы. Але атрымалі толькі дазвол шукаць пазыкі за мяжой пад гарантую ўласнага абсталівання. Кіпрскія бізнесаўцы і два расейскія банкі гатовыя выратаваць прадпрыемства. Праўда, з умовай: калі завод ня здолеет вярнуць гроши праз год, ён ужо ня будзе беларускім.

Сяржук Іваноўскі

Спартовы тыдзень

Паўтор рэкорду

На мінулым тыдні FIFA выпусліла новы рэйтынг нацыянальных зборных 203 краінаў сівету. Беларусы падняліся з 88-га на 84-е месца, паўтарыўшы рэкорд 5-гадовай даўніны. Нашыя першавераснёўскія супернікі — украінцы — апушыліся на 43-ці радок. Палякі засталіся 23-мі ў сівеце. Сянсацыйную прапанову атрымалі нашы футбалісты колькі дзён жаданні згуляць з нашымі выказалі партугальцы — 5-я каманда ў сівеце! Аднак, напыня не сипляючы пагаджаца. Маўляю, на ўсіх лепшых здолеем узяць. Але дзе ж мы пасыля знойдзем такога суперніка, каб прaverыць рэзэрвы?

Высыветліліся супернікі беларускіх клубаў у эўракубках. У Кубку UEFA бабруйская “Белышына” згуляла са славацкім “Ружэмброкам”, БАТЭ — з тбліскім “Дынама», а “Шахцёр” — з сафійскім

ЦСКА. Мазырская «Славія» ў кваліфікацыі да Lігі Чэмпіёнаў паспрачаеца з фарэрцамі.

А беларуская канькабежка Анжэла Кацюга вымушаная рыхтавацца да зімовай Алімпіяды за мяжой, бо ў Беларусі няма адпаведных умоваў. Гэта каштуе немалых трошоў, і Міністэрства спорту ўзяло з Анжэлай да трэнэра расыпіску, што ў выпадку, калі яна ўвойдзе на гульнях у Солт-Лэйк-Сіты ў вясмёрку лепшых, мусіць вярнуць усе выдаткаванія на падрыхтоўку гроши... З канькамі тады, відаць, прыйдзеца “звязаць”...

Сёняня стартае тэнісны Ўімблідон — неафіцыйны чэмпіянат сівету. Летасі Вова Ваўчукі дайшоў ажно да паўфіналу. Цяпер — у фінал?

Богусь Біятлянёнак

Беларусь-Украіна

Заслона

Патрыярх маскоўскі Алексій на ўкраінскі візіт Папы адказаў візітам у Беларусь. Вандрука пачалася ў Берасці, што, па афіцыйнай вэрсіі, і ўвесе візіт, было звязана з 60-мі ўгодкамі нападу Нямеччыны на Савецкі Саюз, дзеля чаго праваслаўны галава наведаў Берасцейскую краепасыцьць. Ён таксама асьвяціў стары савецкі помнік “Вартавым межам”. Далей ягоны маршрут пойдзе па Палессі, праз Янова, Пінск, Столін і Тураў да Гомеля, нібы ўзводзячы духоўную заслону ўздоўж украінскіх мяжы. Старт з Берасці сымбалічны: з гораду Уні і цэнтру рэгіёну, дзе жыве многа украінскамоўных.

Патрыярх спрабуе праціставіць беларусаў неслухам-украінцам. Алексій правяраў і трываласяць сувязяў Беларусі з Маскоўскім

Прыватнасці

1884—1915	ул. Маріінскі
1915—1919	1144 profstrasse
1919—1921	ул. Маріінскі
1921—1939	ул. Szerefrykiew
1939—1941	ул. Савецкая
1941—1945	вул. Марынскія
с 1945	ул. Советская

Лёс Марынскай вуліцы

Напярэдадні сівятаўанья 130-годзьдзя Баранавіч гарадзкія ўлады павесілі колькі памятных шыльдаў на будынкі гораду.

Так, на музэі цяпер вісіц памятка, што ў часе першай сусветнай вайны там месьціўся штаб нямецкіх войскі, куды два разы заяжджаў кайзэр Вільгельм II. Будынак мэдyczнай вучэльні (падчас вайны штаб СД), быў некалі гатэлем, дзе спыняўся Шалом Алейхем.

А на першым будынку па вул. Савецкай павесілі шыльду з усімі называмі, якія яна мела: за Расейскай імперый вуліца звалася “Марынскай”, за немцамі ў I сусветную — “Haupstrasse”, за палакамі — “Szerefrykiego”, пасля верасня 39-га — “Советская”, падчас II сусветнай вайны — “Марынскай”, пасля 1945 г. і дасцягну — зноў “Советская”.

Толькі шыльда 1941—44 г. напісаная па беларуску. Во якай іроніі долі.

Руслан Равяка, Баранавічы

Пацярпелыя за Беларусь

21 чэрвень ўвечары ў Барысаве фашистскія малойчыкі збілі дзівюх непаўнагадовых актыўістак моладзевага руху «Зубр» Тацяну і Марыну Ясюк.

Заслона

патрыярхатам, а то, глядзіш, і на самрэч у якім 2004 г. Рымскі Папа звязаўца ў Менску...

Мікола

Валеры Булгакаў

З рэгістрацыяй ініцыятыўных групаў для збору подпісаў пачаўся новы этап перадвыбарнай гонкі. Амаль штодня адбываюцца гучныя палітычныя акцыі. Патроху разграеца скандал, выкліканы сэнсацыйнымі прызнаннямі сведчылічнікі Петрушкевіч і Случкі. Не сціхаюць размовы аб прычынах адстойкі вернага лукашэнкава Віктора Чыкіна з пасады старшыні тэлерадыёкампаніі, а ў мінулую сераду кірауніка, якая пажадала застацца невядомай, распавялілі зварот аб магчымасці правядзення ўладамі тэарыстычных актаў для дыскрэдытаў дэмакратычных кандыдатаў. А да гэтага ўсяго на грамадзтва абрываеца неўтаймоўны паток інфармацый, звязаны з хадой кампаніі выбараў.

Перадвыбарная гонка сапраўды змела новую якасць. Цяпер, пасля рэгістрацыі ініцыятыўных групаў кандыдатаў у прэзыдэнты,

Мабілізацыйная кампанія Лукашэнкі

выявіліся раней нябачныя расклады сілаў. Лукашэнка па-ранейшаму працягвае ствараць іллюзію роўнасці магчымасці ўсіх вылучэнці. Яго бліскучы крок, па-сапраўднаму не ацэнены аналітыкамі, — прызначэныне кірауніка свайго ініцыятыўнай групы папулярнага майстра савецкага дэтэктыву, адстонога генэрала МУС і ціпераўнага “старшыні камісіі па нацыянальнай бяспечнасці рады рэспублікі” Мікалая Чаргінца. Апошні адрозні засяўціўся ў СМИ — у інтэрв’ю “Советскай Беларуссии” ён паўстаў чалавекам старой загародкі, хваліў Лукашэнку і прыканцы звязаў пра сваё рэзка адмоўнае стаўленне да палітэхнілаграў і сучасных палітэхнілаграў, якія, відаць, ад яго патрабаваліся, засведчыўшы поўнае дылетанцтва у гэтым пытанні: “Брудныя”

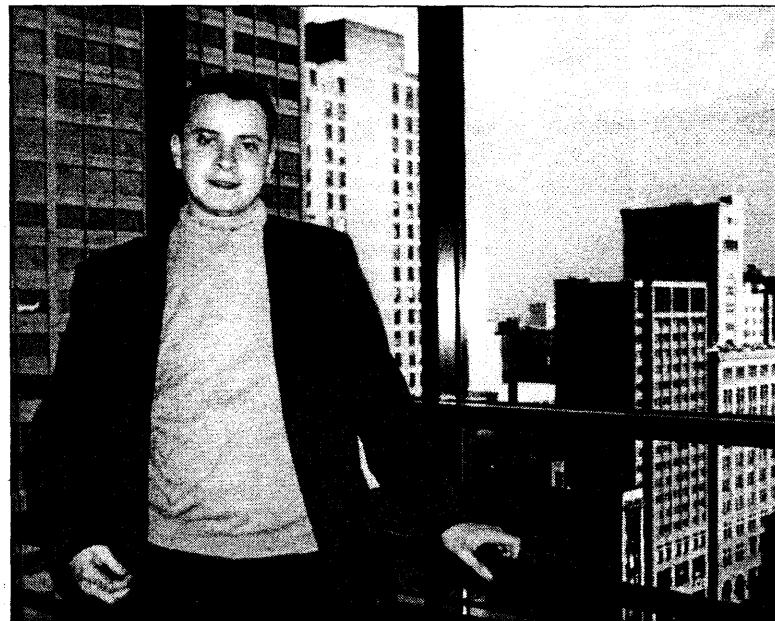
палітычныя тэхналёгі і прышлі сіпярша ў Расію, а цяпер іх спрабуюць прычыніць іх у нас, часта дзякуючы тым жа расійскім тэлевізарам. Треба быць рэальнай гатоўвым да рознага роду правакацый, фальшаванняў і кампрамату. Чорны РР немінучна будзе выкарстоўвацца высокааплатнымі палітэхнілаграмі — дамарос্লымі і прыеждэцкімі — супраць Аляксандра Лукашэнкі як найблізчы рэальнага кандыдата на пасаду кірауніка дзяржавы. Мы гатовыя да гэтага, але адкажам самай дзейнай зброяй — адкрытасцю, праўдай, рэальнасцю карцінай справаў”.

Тэма кадравай палітыкі Лукашэнкі заслугоўвае асобнай гаворкі. У сферы публічнай палітыкі ён скільні аддавацца персанажам з прамінулай савецкай эпохі. Узяў хача ў двух старых

культуры і спорце палаты прадстаўнікоў — дзяябёлага чырвонафарварата Анатоля Малафеева і бюракратычнага стрыманага Вадзіма Папова. Такія людзі ўнутрана залежныя ад свайго гаспадара, але, што найважнейшае, яны ствараюць выгаднае ўражанне анахронічнасці сістэмы дзяржавы ўлады тады, калі гэта ўлада карыстаецца найноўшымі РР-тэхналёгіямі. Група ляляльных Лукашэнку кандыдатаў, якая сіпярша налічвала Леаніда Сініцына (у якасці кірауніка ягонаі ініцыятыўнай групы ўсплыў Уладзімер Сыцяпанав) — былыя намеснікі старшыні Берасцейскага аблвыканкаму, адстонак якога нарабіла шуму ў мас-мэдиях; Сыцяпанав — блізкі сябар старшыні камісіі па працы, сацыяльных пытаннях, ахове здароўя, фізычнай

Алесь Міхалевіч: “Трэба самім быць моцнымі”

На пытаныні “НН” адказвае Алесь Міхалевіч, кіраўнік Моладзевага інфармацыйнага цэнтру – адзін з лідэраў моладзевага руху Беларусі

“НН”: Як Вы ацэньваце перадвыбарны расклад сілаў у беларускім грамадстве?

Алесь Міхалевіч: Сапраўдны расклад сілаў выявіць збор подпісаў, аднак відавочна, што Лукашэнка і прамаскоўскія сілы зацікаўлены ў якнайбольшай колькасці кандыдатаў, якія будуть расцягваць дэмакратычны і нацыянальны арыентаваны электарат. Вядзецца праца, каб першае і другое месцы занялі кандыдаты зь яскрава выяўленымі прамаскоўскімі перакананнямі.

“НН”: Якія посьпехі й паразы незалежнага грамадства на этапе падрыхтоўкі да выбараў ціпер зрабіліся відавочнымі?

А.М.: Сталася відавочным, што, калі няма адзінага кандыдата ад дэмакратычнай апазыцыі, БНФ мусіць вылучаць свайго. Як мінімум, гэта была б праца на свой рух, на ягонае ўзмажненне, на пэрспэктыву. Або адзіны, або свой. Звычка значнай часткі электарату галасаваць за кандыдата ад БНФ можа зянікнуць. Нічога добрага ў будучыні гэта нам не прынесе.

Няздольнасць вылучыць адзінага кандыдата ад апазыцыі засьведчыла непадрыхтаванасць лідэраў апазыцыйных палітычных партый. Вядомае пагадненне пяці апазыцыйных кандыдатаў увогуле звязаў ролю палітычных партый ў працэсе вылучэння адзінага кандыдата да нуля. Калі мы хочам, каб БНФ як незалежн-

іцкая палітычная сіла адрадзіў свой былы ўплыв, трэба вылучаць свайго кандыдата ў кожнай выбарчай акрузе – незалежна, на выбарах прэзыдэнта, парламэнту ці мясцовых саветаў. Зразумела, калі гэта будзе палітычна неабходна, можна звязыць свайго кандыдата на карысць кагосьці іншага. БНФ зьяўляецца найбуйнейшай у Беларусі палітычнай партыйй, для якой сабрацца 100 000 подписаў дастаткова проста. Незалежнікі павінны паважаць сябе, і тады пачнунуць паважаць нас.

“НН”: Галоўнай задачай беларускага грамадства ўяўляеца гуртаванне сілаў вакол найкага аднаго реальнага апазыцыйнага кандыдата. Вакол каго і як гэта дабіцца?

А.М.: Было спадзяваныне, што прэзыдэнцкая кампанія спрацуе на карысць папулярызацыі 2–3 апазыцыйных імёнаў, на якія стаңут арыентавацца людзі. Напрыклад, працроўваўся такі варыянт: кандыдат у прэзыдэнты Домаш і ягоныя паплечнікі – партыйныя лідэры Вячорка й Лябедзька. Гэтае спадзяваныне ня спрайдзілася. Гуртавацца можна было б вакол кандыдата, вызначанаага КРДС або, у крайнім выпадку, Кантрэсам Дэмакратычных Сілаў. Вядома, што кантрэс своечасова – пры кандыдате 2000-га — пачатку 2001 г. – праведзены ня быў і кандыдата ня вылучыў. Размовы пра тое, што большасць удзельнікаў Ка-

ардынацыйнай Рады падтрымалі Домаша, зьяўляючыя толькі размовамі КРДС, што была створаная для вылучэння адзінага кандыдата, сваёй задачы ня выканала. Сямен Домаш, падтісночы пагадненіе з Чыгіром, Ганчарыкам, Калякінам і Казлоўскім, засвідчыў тым самым, што ён адзін з пяці, а не адзіны. Ва ўсіх дэмакратычных і незалежніцкіх партыях сябры прадаюць на некалькіх кандыдатаў. Насуперак распаўся джанаму меркаванню, БНФ не выключэнне. Частка сіброву Фронту падтрымала вылучэнне Зянона Пазнянка, дапамагае зьбіраць за яго подпісы.

Мне здаецца, трэба аўяднацца вакол таго кандыдата, які будзе мець шанцы ў змаганні супраць Лукашэнкі й пры гэтым будзе стаць на незалежніцкіх пазыціях.

Увогуле ж, мы чакаем кандыдата, які нас прывядзе да ўлады, тады як трэба самім быць моцнымі, разбудоўваць сваю структуру, упільваць на гэтае грамадства. Калі будзем мець сілу – рана ці позна атрымаем уладу.

“НН”: Ведаю, што Вы толькі што з Варшавы. Як там успрымаваючыя нашы посьпехі і наўдачы?

А.М.: Як палітычныя реалісты, паліякі разумеюць, што шанцы на перамогу ў нас вельмі малыя. Аднак працэсы, якія ідуць у Беларусі, яны ацэньваюць вельмі пазытыўна. На іх думку, апазыцыя пачала выходзіць да людзей, перастала хавацца. Створаныя ўмовы для ангажавання новых сіяроў у незалежніцкіх структурах. І ўсе адзначна пагаджаюцца, што гэтыя выбары засьведчаць, чаго вартыя беларускія палітыкі.

“НН”: У пятніцу быў апічатаны офіс Вашага Моладзевага інфармацыйнага цэнтру. Што гэта, на Вашу думку, азначае?

А.М.: Гэта азначае новы наступ уладных структуроў на незалежнае беларуское грамадства. Думаю, мы не зъяўляемся тут арганізацыйнай унікальнай, і гэтак сітуацыя чакае большасць незалежніцкіх арганізацый – будучы прыходзіць, будучы “насяжджаць”, будучы апічатваць – усё гэта будзе ад уладаў.

“НН”: А што ў Вас там такое ляжала, што Вас апічаталі?

А.М.: Можа быць, гэта звязана з тым, што Моладзевы інфармацыйны цэнтар знаходзіцца ў гэтым памяшканні не зусім легальна – гэта прыватная кватэра. Боразам з афармленнем патрабных дамоваў узънікае шэраг складающихся насыціяў.

Гутарыў Мікола

Сямен Домаш на адборы «Басовішча»

Хроніка кампаніі

ДОМАШ: ЗЬ ЯКУБОВІЧАМ І ПОСАХАВЫМ

Пазаўчора ў Дудутках калия 300 чалавек сабраліся, каб адзначыць Купальле на сядзібе Яўгена Будзінаса. Галоўным госьцем быў кандыдат у прэзыдэнты Сямен Домаш, бяседавалі таксама такія рэзныя людзі, як Павал Якубовіч, Сяргей Посахаў, Адам Глебус, Уладзімер Цэслер, Жанна Літвіна, Зыміцер Бартосік, Аляксандар Уліцэнак ды інш. Самагонку пілі ўсе, апрач тых, хто, як Домаш, прыехаў за рулём.

Домаш актыўна асвойвае Менск: ягоны перадвыбарны штаб звязаў сабе памяшканні на сладкай вуліцы Варшавені, а сам Домаш 21 чэрвяна патанчыў з моладзьдзю на адборы «Басовішча» ў клубе «Тунэль». Ня вельмі, праўда, удала: дзеёўкі ўсё аўтографы праслі.

ПАЗНЯК: ...А ВЫЦЬ – З ВАЙКАМИ

Пазняку, як і ўсім кандыдатам, даслалі пад пісція лісты і пасьведчанні, надрукаваныя па-расейску. Дык ён запатрабаваў:

давайце перадрукуюўвайце. За ім і домашаўцы сталі чытаць свае паперы: таксама па-расейску. Домаш далучыўся да патрабавання Пазнянкі.

Вучыцеся, панове, у Пазнянка адказнасць за беларушчыну і ўменне рэагаваць.

МАРЫНІЧ: Я АД ВАС ДАЛЕКА

Латвійская газета “Час” звініціла вялізны матэрыял пра пасла Марыніча і ягонае кандыдацтва.

Весьці агітацію ў Беларусі да рэгістрацыі ў якасці кандыдата забараняецца. А ў замежных СМІ? А ў Інтэрнэце?

Мікола

**АБ'ЕКТЫЎНА
ПРА РЭАЛЬНАЕ**

RR

РАДЫЁ РАЦЫЯ

НА КАРОТКІХ ХВАЛЯХ

49м

07:00-09:00 6035 кГц

13:00-15:00 6180 кГц

21:00-23:00 6010 кГц

НА СЯРЭДНІХ ХВАЛЯХ

490м

07:00-11:00 612 кГц

WWW.RACYJA.PL

220102, Менск, а/c 144

скіраваная на бізнэс-колы

так ня трапіў) Юр'ем Данькавым, а таксама старым бэларускім намэнклатурнікам Міхайлам Марынічам, чалавекам, які мае агромністкія сувязі ў асёродзізі і на тэлеканале.

Касцякія гэтай групы складаюць правераныя ўладай кадры. Падчас апошніх выбараў у менскую гарадзкую раду Юр'ю Данькай (Шыцік) (ён жа кіраўнік Рэспубліканскай сацыяльна-гуманітарнай добрачыннай арганізацыі і па сумешчальнасці дырэктор аднаго з найбуйнейшых менскіх начынных клюбаў “Данькай-клуб”, заснаванага ім сумесна з Беларускім таварыствам глухіх!), усяго на чатыры галасы выпераўші галоўнага лекара раённай паліклінікі Зубілевіча.

Што датычыць Міхаила Марыніча, да якога з такой сымпатыяй

пастаўлілася апазыцыйная прэса і нават Міхаіл Чыгір, дык ён карыстаўся неабмежаваным даверам Лукашэнкі. Толькі “Советская Беларусь” летася прысьвяціла яму некалькі такіх хвалебных нарысаў, якія з пазыцыі сέньнішнага дня робяць уражаныне, што гэты чалавек распачаў сваю перадвыбарную кампанію ня сέньні і ня ўчора (“драго пройдзена шмат... Але якія б пасады ні змаймут гэтыя надзвінныя сцілі і зычлівы чалавек, ён заўсёды застаецца эталёнам сапраўднай прыстойнасці. Учора прэзыдэнт абыяўся з Міхаілем Чыгіркай” (№ 9, 14.01.2000); “споўнілася 60 гадоў Міхаілу Марынічу. Міхаіл Апанасавіч зрабіў у сваім жыцці шмат — будаваў гарады, дарогі і масты. З яго імем звязаныя стварэнні менскага мэтро, добраўпаратка-

ванніе нашай сталіцы — Міхаілу Марынічу быў мэрмін Менску. Таленавіты чалавек таленавіты ўва ўсім! Міхаіл Апанасавіч — буйны палітык” (№ 162, 05.07.2000).

Яшчэ адзін вылучэнік, Леанід Калугін, як вынікае з публікацыі Юр'я Дудзінаса “На старце — 22 прэтэндэнты. Хто дабяжыць да першага фінішу?” у “Народнай газете”, якія звязваліся ў мінулую сераду, “глыбока веруючы праваслаўны чалавек”. На пачатку мінулага тыдня “праваслаўны чалавек” яшчэ нічога ня мог адказаць на пытаныне карэспандэнта беларускай службы Радыё Свабода Юр'я Свірка аб прычынах свайго вылучэнія (Калугін): “Я ж вам сказаў — рана яшчэ пра гэта гаварыць. Ня трэба пра гэта. Ну навошта?” (Карэспандэнт: “Але чаму Вы вырашилі вылучацца?”) (Калугін):

“Ну як чаму? Таму што я грамадзянін Рэспублікі Беларусь”.

А як паведаміў сакратар Цэнтральных адборакаму Мікалай Лазавік, кіраўнік ЗАТ “Гандлёвы Дом Белабаеўскае” Сяргей Скрабец падчас падачы заявы быў у “хварытым стане” (магчыма, намікаючы на стан алькагольнага ап'янення, дадам ад сіб). Мікалай Лазавік заяўліў літаральна наступнае: “Адчуваецца няцвёрдая рука чалавека, які зь цяжкасцю трymаў пярэднімі рукамі, а пасля дадаў, што Цэнтральные адборакам спрабаўаў знайсці спадара Скрабца, але дома яго не было і мабільны тэлефон не адказаў.

Ці не тлумачацца ўсе гэтыя факты абарончай реакциі якіх-небудзіх чалавекаў, якія таксама апінуўся ў цэнтры ўвагі беларускіх СМІ, як электронных, так і друкаваных, — дасылкай па пошце дакументаў для реєстрацыі малавядомым бізнесоўцам Аляксандрам Батурам.

Працяг на старонцы 4.

Агляд сярэднеўрапейскіх падзеяў

Вугорцы працуюць, альбанцы галасуюць

Гэтымі днімі чехі сівяткавалі дасягнуты ўгодкі заканчэння савецкай акупации. 21 чэрвень 1991 г. ад савецкае ваеннае базы ў Мілавіці ад'ехаў апошні цягнік з жаўнерамі Цэнтральнае группы войскаў і скончылася 23-гадовае знаходжанье 140-тысячнага савецкага войска ў Чехаславаччыне.

Этнічныя вугорцы ў Румыніі і Славаччыне атрымалі адмысловыя "пасьведчанні вугорскасці", што дасць ім права легальна вучыцца й працаўца на абшарах гістарычнага радзімы, задарма калі прыстацца вугорскім культурна-асветовым устаноўкамі аховы здароўя ды атрымліваць грашовую дапамогу для дзетак, што вучыцца на роднай мове.

Усяго на тэрыторыі Румыніі, Славаччыны, Украіны, Сэрбіі й Славеніі жыве 3,5 млн мадзяраў – у выніку Трыянонскага трактату 1920 г. Бальшыня "замежных вугорцаў" хадзела б мець падвойнае грамадзянства або нааўгўл пераехала на радзіму, таму будапештскі ўрад, каб пазбегнуць наплыwu перасяленцаў, заахвочае вугорцаў заставацца там, дзе яны жывуць цяпер. А дазвол на працу задаволіць патрабу краіны ў працоўнай сіле.

Румынія й Славаччына, баючыся пагаршэннем міжэтнічных ста-сункаў, абвесыцілі, што новы закон ня будзе мець моць на іхнай тэрыторыі. Дзеяньне закону не распаўсюджваецца ю на аўстрыйскіх вугорцаў, бо прынцыпы ЭЗ не дапус-

каюць анікае, у тым ліку й "дадатнае" дыскрымінацый эўрапейскіх грамадзянаў, а дапамога замежным вугорцам якраз і ёсьць гэта пазытыўнай дыскрымінацый.

Польшча будзе купляць у Даніі 2 млрд. кубаметраў газу штогод. Гэта забяспечыць дзіве трачані польскіх патрабаў, яшчэ адну здабываючу самі палякі. Дагэтуль 90% газу Польшча купляла ў Расеі. Для ажыццяўлення дамовы трэ будзе будаваць 230-кіляметровы газаправод коштам каля 290 млн. даляраў. Справа гэта адкрывае новыя далягліды ня толькі Польшчы, але й іншым краінам Сярэдняе Эўропы – размову наконт падаўжэння газаправоду ўжо мелі прэм'еры Польшчы і Украіны.

У Альбаніі на гэтую нядзелью прызначаны парламэнцкія выбары. Напярэдадні кіраўнік альбанскіх паўстанцаў на поўначы Македоніі абвясціў перамір'е й выпраўліўся ў Альбанію падтрымачаў апазыцыйную Дэмакратычную партыю колішняга прэзыдента Салі Бэрьша. Аднак лёзунгі анатыкамуніста Бэрьша, які вінаваціць кіроўных сацыялістаў у карупцыі, выглядаюць слаба на тле дасягненняў дзеянага ўраду. Апошні шмат зрабіў для ўмацавання грамадзкага парадку, дзяржаўных інстытутаў, правоў чалавека і свабоды слова. За гэты час ВУП краіны вырас на 7%, а інфляцыя не перавышала 2%.

Сяргей Рак

коціца да таго, што на яе тэрыторыю ўвойдуць міжнародныя сілы НАТО і краіна будзе падзеленая на этнічныя сектары. Аргументаў для гэтага ўжо дастатковая – у краіне больш за 35 тысячай уцекачоў, альбанцы бягучы з македонскага войска, усе мірныя пачынанні паспяхова правальваючы, а бай ідуць у дасягненку кіляметраў ад сталіцы.

С.Р.

Македонія

Разъдзел краіны

Узвесень нацыянальнай сіядомасці македонцаў прыкладна адпавядае беларускаму. Ды нашае грамадзтва шмат больш згуртаванае, чым македонцы – у нас і гаворкі німа аб тым, каб нейкай групой запатрабавала выхаду са складу краіны. Македонія ж хутка да-

ЗША-Балтыя

Непрыемныя чуткі
Перад балтыскімі краінамі паўстала небясьпека бліжэйшым часам не ўйдзіць ў НАТО. Амерыканскі Сэнат усё часцей звязвае справу пашырэння блёку з падвойскімі працэктнай абароны. Каб пачаць яе стварэнне, Буш мусіць атрымаць дазвол Масквы на змены ў адпаведнай дамоўцы. Расея ўжо заяўляла, што дазволіць, толькі калі НАТО адмовіцца ад далучэння балтыскіх краін. Тыдзень таму Пуцін на сустэрчы ў Любляне чарговы раз падкрэсліў, што лічыць пашырэнне НАТО прайвай варожасці.

Буш на той самай сустэречы абяцаў не гандляваць лёсамі народаў, але ў гэты час Сэнат дэбатаваў, ці можна адкупіцца балтамі за маскоўскую згоду на працэктніцу.

Сэнатары кажуць, што халодная вайна скончылася і бясьпеку балтам можа гарантаваць той самы Эўразияз. Маўляў, ужо паўсталі эўрапейскія сілы хуткага рэагавання, а таму хопіці Прыбалтыкі ўзялі эўрапейскіх аховы. Ды Масквы нічога супраць пашырэння ЭЗ ня мае.

Расея

Закон для Беларусі

Расейская Дума вось-вось ухваліць закон "Аб парадку прыняцця ў РФ і ўтварэння ў яе складзе новага суб'екта РФ". Рэзультанты ён, відаць, на Беларусі.

Тым часам у Примор'і губернатары стаў прадпрымальнік Даркін, а не кандыдат Крамля Апанасенка. Каторы раз ужо Пуцін аказаеца нязадольны канцраляваць рэгіёны Расеі. Дарма ж некаторыя думаюць, што Пуцін непадзельна распаражаецца лёсам Беларусі. Не такая ўжо й дужая Москва.

Дзяржсакратар ЗША Паўэл, дарэчы, учора заяўľ, што нацыя ўжо ўніялена пра магутнасць атамага патэнцыялу Расеі перарабляшы і што Расея ня здольная дасць адэкватнага адказу на разыўці ўзялі амэрыканскіх систэм ПРА, бо ня мае на тое фінансавых рэурсаў.

Літва

ЖАНІКА ЧОНОВА

Славенія

Пры жывым бацьку

У Славеніі абвешчаныя вынікі рэфэрэндуму, згодна з якімі самотнымі жанчынам забаронена работы штучнае апланднейне – за гэтую пастанову прагаласавала 72,4% выбарцаў. Праёда, уздел у галасаванні ўзялі толькі 35,6% насельніцтва. Рэфэрэндум ініцыявалі дэпутаты-кансерваторы, якія цвердзяць, што дзіцё мае права мець бацьку. Іхныя апаненты сьведчачы, што траціна славенскіх сем'яў і так няўпойны. Дык жанчына мае права мець дзеци, кажуць яны.

Такія праблемы стануть і нас хваляваць, калі Лукашэнка сыдзе.

Новая Зэляндыя

Вайны ня будзе ніколі

Новая Зэляндыя зьбіраецца добраахвотна разброяцца. Яна адра-каеца супрацьпаветранай абароны, зыншчыльнікі перарабіць у транспартныя самалёты, наземныя войскі – у міратворчы кантынгент, вайсковыя караблі – у акіянаграфічныя. Гэта першыя гэткі выпадак у сусвеце. Не баяцца новаэляндцы нічога, дык і ня бачаць патрэбы ўтрымліваць тое войска.

Сяргей Радштайн

Мабілізацыйная кампанія

Працяг са старонкі 3.

Стала ясна, што вылучэнне таго рода кандыдатаў на пасаду прэзыдэнта ўжо з пачатку гэтага году – адзін з асноўных элемэнтаў мабілізацыйнай кампаніі Лукашэнкі. (Дарэчы, яна дэманструе структурнае падабенства да фармавання кааліцыі дэмакратычных кандыдатаў. Стварэнне пяцёркі прыцягнула да яе ўгару розных слаёў беларускага грамадзтва – людзі сталага веку цেхліліся, што пабачылі ў ёй камуніста Калякіна, вайскоўцаў і міліцыянераў не пакінуў абыякавым Павал Казлоўскі, сібры Фэдэрэціі прафсаюзаў з энтузізмам даведаліся пра ўваходжэнне ў пяцёрку Ўладзімера Ганчарыка і г.д. Фактычна тое саме рукамі сваіх палітэхнолягіяў зрабіў Лукашэнка, толькі цікавіць яго перадусім беларуская бізнес-эліта, за сельскасць і інш. насельніцтва ён спакойны.)

Праз сваіх псеўдаапазыцыйных кандыдатаў Лукашэнка даваў і дае ліберальна настроенай і, як вынік, пакрыўджаючай іх расчараўванай у дзяржаўнай эканамічнай палітыцы частцы беларускай намэнклатуры знак, што паразумевыне ўсё-такі магчымае, што ў выпадку пераабрання "бацькі" на другі тэрмін ляйяльныя рэжыму прадпрымальнікі зноў атрымлююць пэўную палёткі і прэфэрэнцыі.

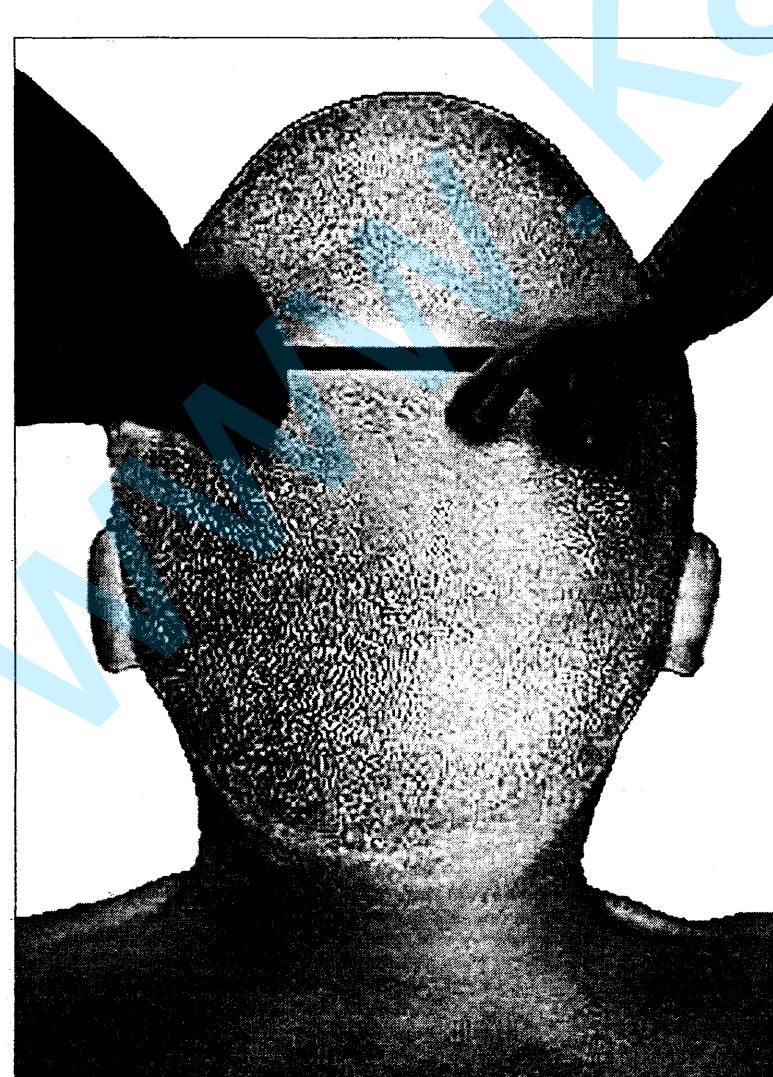
Верны памагаты Лукашэнкі Аляксандар Зімоўскі ў сваёй праграме "Рэзананс" ад 10 чэрвень таксама выказаў непакой пра намэнклатуру: "Відавочна адзінае: Беларусі чарговы раз спрабуюць навязаць далёка на сямі лепшыя варыянты, адлучаны ад кармушки намэнклатуры падтрымліва Домаша з асабістых інтарэсаў". Адзначым стылёвую неахайнасць Зімоўскага: за яго словаў вынікае, што *далучаная да кармушки намэнклатуры* беззасыцяжонка падтрымлівае Лукашэнкы.

Там, дзе адбываецца торжкішча, у ход ідуць і матэрыяльныя аргументы. 13 чэрвень Лукашэнка падпісаў шэраг указаў, якія ліберализуюць некаторыя сферы беларускай эканомікі. Указ №313 прадугледжвае вылучэнне падатковага крэдыта прадпрыемствам радыё-электроннай ды інш. галін прамысловасці. Указ №314 устаноўляе граничныя норматывы на разлікі за энэргаресурсы ў неграшавай форме. Указ №315 пакліканы стымуляваць прамысловую вытворчасць, дзякуючы таму, што вызначанаму наверсе сілкі прадпрыемстваў будзе дадзена магчымасць атрыманыя незапланираваныя прыбылкі. Указ №316 "Аб удасканаленіні парадку правядзення і контролю замежнагандлёвых апрацоўк" значна паляпшае ўмовы замежнагандлёвай дзейнасці і,

прыватнасці, лібералізуе рэжым рэгістрацыі мытнай пашпарту замежнагандлёва апрацоўкі: зараз апрацоўкі на суму да 1.500 даляраў ня будуть падлягати рэгістрацыі (раней – да 200\$). Указ №319 вызваліе прадпрыемствам каапэрациі ад выплаты ў бюджет падаткаў на доходы, на прыбылкі і на даданую вартасць пры бязвыплатнай перадачы ім ува ўласнасць маёмысці з рэспубліканскай ці камунальнай уласнасці. І гэта яшчэ на поўны пералік...

Другая, яна менш важная прычына такай павышанай увагі да беларускіх бізнес-колаў з боку Лукашэнкі і яго палітэхнолягіяў тлумачыцца тым, што насельнікі дому на Карла Маркса, 38 імкнущы звесці на ішчо магчымасць атрыманыя любой падтрымкі беларускімі бізнес-структурамі кандыдатаў рэальнай беларускай апазыцыі. Разылк тут досыць прости: тая частка беларускай эканамічнай эліты, якая на купіцца на прадвыборныя абяцанкі самога Лукашэнкі, найхутчэй прайфінансуе выбарную кампанію "палітычна добранадзеіных" – г.з.н. Сініцына і Марыніча, але на Домаша або Калякіна. Для беларускай ж апазыцыі аблежаваныне рэальнай рэсурснай базы непазыбежна будзе значаць памяшканніе базы падтрымкі на выбарах.

Звышзадача, якая ставіцца Лу-

АЛЕКСАНДР ЛУКАШЕНКО

Музыка

Рок у атмасфэры інтымнасьці

18 чэрвень ў Доме афіцэраў адбыўся канцэрт "Я нарадзіўся тут". У канцэртым выкананы песьні гучнай зусім іначай, чым на дыску. Машней спрацоўваў магнітныя індывідуальнасьці Лявона Вольскага, Аляксандра Памідорава ды Зымітра Вайчюшкевіча. Менш вытанчанасці, затое больш нэрвове напружанасьці. Менш сантымэнтаў. Больш сапрауднага року — жорсткага і бескампраміснага.

Цалкам іначай, чым на дыску, працучала песьня "Не загаснуць зоркі ў небе". Зъмянілася ѹ аблічча славутага Паляніз. У студыйным запісе панаваў голас Вэрнікі Кругловай. У канцэртым выкананы Вэрніка адышла на другі плян — на карысць Зымітра Вайчюшкевіча. Паляніз адразу ж пачяплюй, набыў болей душунасьці ды мужнасьці.

Аднак сп.Суша — аўтар праекту арганізатар імпрэзы — асобна падзякаў менавіта Вэрніцы за тое, што "выратавала канцэрт".

Юлія Андрэева

Новая опера Картэса

Пазаўчора цікавыя маглі паслушаць новую оперу Сяргея Картэса паводле апавядання Антона Чехава "Юблей". Гэта яшчэ не прэм'ера — яна адбудзеца 11 ліпеня на фестывалі ў Салітурне (Швайцарыя).

Пакуль што быў толькі генэральны прагон — амаль без дэкарацыяў ды ўопратцы, падабранай з старых спектакляў. Музыка оперы мо не дужа запамінальная, але прафесійна зробленая ѹ вельмі тэатральная.

Уражвае ігра чатырох актораў — Таціны Трацяк, Эдуарда Пелагейчанкі, Аллега Мельнікава, а найбольш — Наталі Рудневай у ролі Мірчукінай. Прыгожыя галасы, яскравыя акторскія індывідуальнасьці...

Кароткая — усяго 55 хвілін — опера цікава слухацца. Картэс і ягоныя лібрэтысты Віктар Халіп заўжды былі майстрамі тэатральнай інтрыгі. Вонкава немудрагелісты сюжэт з традыцыйнай чохаўскай пагардай да кабетаў нібы ѹ далёкі ад сучаснага беларускага жыцця, аднак за ім хаваеца мудрая думка: усе мы — дзецы, і менавіта нашая дзіцячыца замінае нам падманваць сябе і людзей.

Ю.А.

На "Басовішча"

На "Басовішча" сёлета падуць "БН" (Бяроза), "Бан Жывіра" (Гомель), "Імпэт" (Менск), "Цмокі" (Менск), "Голая Манашка" (Менск), праект "Splenic" + Але́сь Таболіч (Менск), "Aquamorta" (Менск), "Зыніч" (Менск), "Happy Face" (Маладечна), "Galina Bezu" (Менск). Такія вынікі адборачнага туру, што адбыўся на мінульым тыдні.

С.М.

Анатоль Кобычук

Прыватнасьці Думкі з лукашысцкага войска

Войска! Ці на прауда, гучыць гэта моцна? У кожнай краіне ёсьць войска ці нешта падобнае. Ёсьць яно і ў нас, але ў адрозненіні ад іншых, яно ў нас не патрыятычнае. Скажу шырыа, у мэй роце, за выключнінем мяне ѹ некаторых "так сабе патрыётаў", адносіны да Беларусі і да такой высакароднай праявы я патрыятызм, адмоўныя.

На пытанні "За каго ты будзеши галасаваць на выбараў?" яны адказваюць ці то за Лукашэнку, ці то за нікога. Яны ня могуць уціміць, што галасуючыя ні за каго, яны аддаюць свае галасы за таго ѹ Лукашэнку.

У такім войску патрыятызму не наўчуць, няма нікай такой працы з жаўнерамі. Усім усе "паралельна". Тутака галоўнае, каб жаўнер умеў трывама рыдэйку, а ўсё астатніе.. Але прыйдзе наш час, і будзе наша сапрауднае нацыянальнае войска!

Жыве Беларусь! Жыве вечна!

Нівас Радзіміч, Нясьвіж

Адзін у атачэнні "мэрсэдэсаў"

Ён стаяў, апусыціўшы ў нейкім роздуме-забыцьці галаву, запрэжжаны ѹ павозку на гумавых колах. Адзін на ўсю шырокую кірмашную плошчу, шчыльна застаўленую "мэрсэдасамі", "вольва", "аўдзі", "БМВ", "жыгулямі"...

Раней гаспадар-селянін, прыяжджаючы ѿ Слуцак на кірмаш, распраўгай кана, падкладаў яму добры ахапак мурожнага сена, а тады ўжо юшоў да гандлёвых паліц. Цяпер да кана павагіяма. Гледзей ѿ на гэтага адзінокага сіку — і душа мае съцікалася ад жалю. Па ўсім было відаць, што даглядаюць кана, абы толькі ногі перастаялі. Цікавілося ѹ двух мардатых мужчынаў, што гаманілі якімі дакрыгітага бажаніку "мэрсэдэсу", чыкі гэта конь.

— Конь калхозны, — адказаў адзін з іх. — У гаспадара такіх дахадзягуй няма.

Я згадаў, як вясной 1942 г., калі распусыцілі калгас і падзялілі зямлю, вясікоўцы атрымалі зь пяцінаццаць такіх, як гэты, коней-дахадзягуй, з ранамі пісягамі ад удараў абыякавых калгасных паганяных. Прыпала на два двары

на адным сіку, трымалі па чарзе: месяц — у адным двары, месяц — у другім. Селянін з павагай і любоўю глядзеў на каня, ад якога залежала, ці будзе ўпару засяяная зямля. Акругліліся ѿ коней бакі, захвілі раны-пісягі. Пасыльныя пазабіралі немцы, а на тых, што ацалелі, сіляні абраблялі свае дзялянкі, бо трэ было і сям'ю карміць, і партызанаў, якія штоноч прыходзілі, дый нархтоўку па старастовых квітках здаваць, бо за невыкананыя акупацийныя ўлады страшылі съмерцю. У 44-м вярнулася Чырвоная армія і тых коней зноў забралі ѿ калгас.

Сёння сродкі масавай інфармацыі гаворыць і пішуць аб рэформе калгасна-саўгаснай сістэмы, якую забуксовала ѿ новых эканамічных умовах. Днімі нават лукашэнкаўскі праект такой рэформы абнародавалі. Аднак у ім ні слова аб вяртанні замлі дбайнаму гаспадару-уласьніку, сабоднаму ад нізівых і "вэртыкальных" паганянь. І той з аблезлымі бакамі худы конь на базарнай плошчы — жывое съвядчанье забуксоўскі гэтай сістэмы.

Міхась Тычына, Слуцак

Лукашэнкі скіраваная на бізнэс-колы

кашэнкам перад гэткага роду "мабілізацыйнай кампаніі", фактычна паліяе ѹ кансалідацы ѹчастнікамі вырашальнай бітвы" тых беларускіх эліт (і ліберальна, і па-рэваншысцку настроеных), якія дагэтуль успрымаюць незалежнае беларуское грамадства і культиваваюць ім вартасці як пагрозу сваім жыццёўкам важным інтарэсам.

Трук з раздзіманыем пагрозы "правага рэзваншу" з катастрафічнымі наступствамі яго для краіны быў упершыню з посьпехам апраўданы Лукашэнкам яшчэ падчас выбарнай кампаніі 1994 г., калі яму без асабівага клопату ўдалося пепрацягніць на свой бок тых цывіра з думаючымі палітыкаў, як Віктар Ганчар або Міхай Чыгір, а таксама наконадні абодвух рэфэрэндумаў, якім папярэднічала адносная эканамічная лібералізацыя.

Каб адцягнуць увагу занадта настырных назіральнікаў да "дэнных" бакоў выбарчай кампаніі Лукашэнкі, яго палітэхнолягі апошнім часам актыўна стваралі штучныя інфармацыйныя "павады" вакол выгадных ім кандыдатаў, разлічаныя перадусім на апазыцыйныя СМИ.

15 чэрвень Радыё Свабода агучыла інфармацію "даверанай асобы" Наталі Машэравай Юр'я Марозава пра тое, што найвышэйшае кіраўніцтва Беларусі (во гэтак, не-канкрэтнай форме) нечакана працягніць

навала Наталі Машэравай пасаду віцэ-прем'ера, куратора сацыяльных праблемаў — пры ўмове, што яна ня будзе ѿдзельніца ѿ выбарнай гонцы. Але Машэрава, маўляў, адмовілася ад гэткай прарапановы. У той жа дзень гэтую інфармацыю растыравалі расійскія СМИ.

Такае падача інфармацыі ўбівае ѿ съядомасць беларускіх грамадзян адразу некалькі ілюзорных ідэяў: па-першым, што Машэрава — галоўны канкурэнт Лукашэнкі на выбараў, па-другому, што яна гатоўва ісці на незылічоныя ахвяры, каб вырваць перамогу. Любога адукаванага чалавека ня трэба асабліва пераконваць у адваротных.

Цікава, што ѿ расійскіх мэдыйных Машэрава часам фігуруе ѿ пары з Сяргеем Антончыкам. Нядайна Інтэрнэт-часопіс шавіністычна настроены расійскіх эўразійцаў www.e-journal.ru надрукаваў падзеленне "Дэпартамэнту інфармацій пастаяннага камітэту саюзной дзяржавы" "Лідар "рабочай самадапамогі" і дачка экспіраўніка (sic!) Распублікі заяўляючы пра намер змагацца за пасаду прэзыдэнта". Не абыходзіць "нацыянал-радыкала" Антончыка інфармацыйнай падтрымкай і тая самая "Советская Беларуссия" (гл. артыкул Мікалая Бусынюка ѿ №149 за 01.06.2001 "Як мы з Сяргеем Антончыкам раздавалі працяглыя людзям").

І нарэшце некалькі словаў пра регистрацыю ініцыятыўнай групы Зянона Пазыняка (які для расійскіх мэдіяў зноў стаў "галоўным беларускім апазыцыянэрам"). Пазыняк ніколі не хаваў сваёй амбіціі ѿ другі раз балтавацца на прэзыдэнт. Так, яшчэ 18 лютага ѿ Менску адбылася "соймавая канферэнцыя" КХП-БНФ, якая з'вярнулася з заклікам да Зянона выставіць сваю кандыдатуру. 22 лютага Пазыняк даў згоду стаці кандыдатам ад "Вызваленага руху". Але аднаго Пазыняковага жадання было відавочна мала; тая мяжуючая з фарсам, лёгкісць, з якой была зарэгістраваная яго ініцыятыўная група, сведчыць, што гэта пастанова была падрыхтаваная загадзя, што Лукашэнка і яго дараднікі старанна ўзважылі ўсе плюсы і мінусы ўдзелу Пазыняка ѿ выбарнай гонцы і прыйшли да высновы, што гэта, безумоўна, пойдзе ім на карысць.

Регистрацыя Пазыняка, якая адбылася ўжо пасля таго, як партыя БНФ і саюзныя ёй арганізацыі прынялі рагізную падтрымку Сямена Домаша на этапе збору подпісаў, і паказвае аналітычны патэнцыйныя здзейнішыцтва. Падтрымкі Пазыняка, а на Домаша, падтрымкі настырніх прэзыдэнцкіх выбараў, праведзеныя Віктарам Ганчаром. Нагадаем, што ѿ выніку гэтай гучнай акцыі перажыла кардынальную ломку існуючая на Беларусі сістэма апазыцыі — зъмяніліся яе лідэры, арганізацыйныя прадстаўніцтвы, мэтады дзеяцельнасці. У тым выпадку, калі Домаш на гэтых выбараў набярэ менш галасоў за Пазыняка, можа ўзыніць пытаньне пра сэнс існаваныя цяперашнія апазыцыі.

З регистрацыяй Пазыняка лука-

шэнкаўцы ўсутьч наблізіліся да вырашэння яшчэ адной важнай задачы — легітымізаціі ѿ вачах міжнароднай супольнасці восенскіх прэзыдэнцкіх выбараў. У выпадку прыезду Зянона на Беларусь і бесперашкоднага правядзення ім выбарнай кампаніі пад сумнёў будзе пастаўлена і ѿ беларускай палітычнай эміграцыяй апошніх сямёх гадоў, асабліва ѿ краіны Сярэдняй Эўропы, урады якіх звязычай апэратыўна прадстаўляюць новапрыбытым беларусам статус палітычных уцекачоў.

Любое ж аслабленье блёку не-залежніцкіх сілаў можа паклусці пачатак размовам аб неабходнасці стварэння "шырокай демакратычнай" кааліцыі. Ня выключана, што ўдзельнікі такай псеўдадемакратычнай кааліцыі для большай эфектыўнасці вырашыць ад такіх "дробязгў", як "умираючы беларускі язык" і падобных "нацыяналістычных" атрыбуціў. Юры Дракахуст бездакорна засьведчыў такія настроі беларускіх лібералаў ўжо ўласцівіны, што атрыбуты "драбязгў", якія настаялі на падтрымкі пасады віцэ-прем'ера, не з'яўляюцца ѿчінічымі. Г.Дракахуст і Дз.Фурман: "беларускім либералам-космополітам сейчай нечінного жалко умираючыі язык и нечінного стыльно". Ці трэба дадаць, што здацца на ласку кааліцыі Сініцына, Машэравай, Абраамавай і Пашкевіча палітычні бы за гонар і сам Лукашэнка?

Наша Ніва [26] 25 чэрвень 2001

7

ГІСТОРЫЯ

праблемай, зь якою сутыкнулася кіраўніцтва беларускай палітычнай эміграцыі "бэнэраўская" на прамку ў канцы 40-х — пачатку 50-х, сталася немагчымасць мабілізацыі сродкаў эмігрантаў-беларусаў у памерах, неабходных для належнай рэпрэзэнтацыі Беларусі ў вачах патэнцыйных хаўрусьнікаў на Захадзе. Нежаданне большасці "простых людзей" са шматтысічнай эўрапейскай беларускай дыяспры выдацькоўваць сродкі на ўтрыманье сваіх палітычных і культурных інстытуцый сталася адной з галоўных прычынаў глыбокага крызысу беларускага эміграцыйнага жыцця ў Еўропе (апрача, хіба, Вялікай Брытаніі), які быў перададзены толькі беларускай эміграцыі ў Паўночнай Амэрыцы. Няўдалая спроба аўяднанія намаганій беларускіх арганізацый у Францыі, каб вырашыць супольныя праблемы дыяспры, была адной з першых прыкметаў набліжэння гэтага крызысу.

Беларус, як бачым, і ў Францыі застаецца беларусам. Заўсёдная гатоўнасць да гуртавання пад патрыятычнымі лёзунгамі на слоўках і заўсёдная няздольнасць выдацькоўваць на ўцягненавесні гэтых лёзунгаў свае сілы, час і, асабліва, сродкі. І няма ў гэтых ні "савецкасці", ні "калхознасці" — адно "адвечная песня" непалітычнага люду, праз моц аbstавінаў уцягнутага ў палітычны вір...

¹ Запруднік Я. Уводнае слова // З гісторыяй на "Вы". Вып.3. — Мн., 1994. — С.6-7.

² Пратакол №2 паседжання Каардынацыйнага Камітету з дня 11.9.1949 // Архіў Беларускай каталіцкай місіі ўсходніага абраду ў Францыі.

³ Пратакол №2 паседжання Каардынацыйнага Камітету з дня 11.9.1949 // Архіў Беларускай каталіцкай місіі ўсходніага обраду ў Францыі.

⁴ Пратакол №3 паседжання Каардынацыйнага Камітету з дня 25.1.1950 // Архіў Беларускай каталіцкай місіі ўсходніага обраду ў Францыі.

⁵ Пратакол №5 паседжання Каардынацыйнага Камітету з дня 16.7.1950 // Архіў Беларускай каталіцкай місіі ўсходніага обраду ў Францыі. Рукапіс, аўтограф М. Лысухі, друкуюцца ўпершыню.

КОШКІ

на платныя прыватныя аўвесткі (для прыватных асобаў, на старонку 12):

— да 20 словаў (тэксты модуль) — 113 руб.

— звыш 20 словаў (тэксты модуль) — 143 руб.

— аформленая аўвестка — 71 руб. за кв.см.

— аформленая аўвестка — памерам больш за 24 кв.см. з улікам кошту артыгінал-макету — ад 94 руб. за 1 кв.см. За аўвесткі пра сямейныя падзеі — зынік.

Аўвесткі палітычнага характару і ад грамадзкіх арганізацый аплучаюцца паводле рэкламных расцэнак для камэрцыйных аўвестак. Каб замовіць платную прыватную аўвестку, трэба пералічыць гроши праз пошту пераводам на разліковыя рахунак: рэдакцыя газеты «Наша Ніва», р/р 3012213050010, Ленінскага аддз. ААТ «Белбізнесбанк» Менску, код 763.

На зваротным баку бліянку паштовага перевода ў сэктары «Для пісъмовых паведамленняў» запісваецца дакладна й чытальнна тэкст аўвесткі, тэлефон для сувязі і абавязковая дадацца сказ: «За рэкламныя паслугі».

БЕЛАРУСЬ ПРАЗ 100 ГАДОЙ

Краіна ўніверсітэтатаў і акадэміяў

Яшчэ 100 год таму, у 2000-м, тэсты нязменна выйнілі ў беларусаў высокі кафедральны інтэлекту. Таму з часам беларусы вымушаны былі адмовіцца ад усіх відварочасці, наўпраст не звязанай з наукальнымі працэсамі, бо амаль усё праца здольнасць науки — блізу 13 млн. — занятае ў галіне адукцыі.

Беларусы зрабіліся нацыяй выхавальнікаў, настаўнікаў, рознага кшталту гуру, прафэсараў і акадэмікаў. Прыродная мяккасць характару, прага да ведаў і паважлівіе стаўленіне да іншых народаў трансфармаваліся ў непараўнаную здольнасць выхавацца і наўчаніца.

Ужо год дзесяць, як беларускія музычныя тэатры і гурты розных плюніяў літаральна акупавалі тэле-, пет- і іншыя каналы й пляцоўкі. Беларускамоўныя рэміксы «Бітлз» пачалі выцісняць арыгінальнае выкананні. Таму суседнія краіны ўводзяць амежаваныя на працягласць гучання ў этэры беларускай музыкі, каб хоць неяк абараніць сваё музычнае мастацтва.

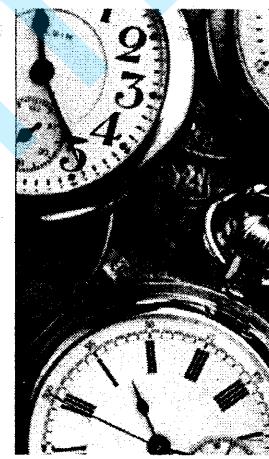
Беларускія школы жывапісу, мастацтва, філязофіі і экалёгіі XXI ст. таксама на маюць роўных. Гэта захапляе наўкоўцаў з іншых краін.

Пачынаеца беларускі век у гісторыі чалавецтва.

Беларускі час у гісторыі працягваецца.

Раман Станкевіч

Новы праект "Наша Нівы"

2101 год. Якой будзе Беларусь праз 100 гадоў? Якой будзе дзяржава і які дзяржаўны лад? Якім будуць гарады? Які горад будзе сталіцай Беларусі? Якімі межы краіны? Што беларусы будуць есці? Якім будуць беларускія гроши? Якім транспарт? Якімі сродкі масавай інфармацыі? Якое літаратура будзе чытацца? Ці застануцца тэатры? Якім імёны будуць самымі папулярнымі? Якімі стануць лясы і рэкі? Ці можна будзе купацца ў забруджаных сেннях азёрах? Якія зьвяры зынікнуть, якія новыя расыліны завядуцца? Што будзе з чарнобыльскай зонай? У якіх цэрквях будуць маліцца людзі? Што яны ведаць у 2001 год? Што будзе з намі?

Штотыдні — фантазіі пра будучыню Вечнай Беларусі, эсэ, прагнозы і футуралягічныя артыкулы ў рубрыцы "Беларусь праз 100 гадоў". З гэтага выйдзе цэлая кніга! Чакаем Вашых допісаў. Будзем загадваць.

Наша Ніва
90 гадоў таму

Вільня, 5 чэрвень стараньнем "Беларускага Музычна-Драматычнага Кружка" ўстроена была маёўка. З ваенай музыкай на чоўнах адправіліся па Вільні за горад і сядзібамі на лесе дапозна танцавалі і пляялі хорам беларускай песьні, гулялі хароводныя танцы і інш.

Загацьце, Лепельскі пав. Наша мястэчка саўсім маленькае і, хоць кругом жывуць беларусы, але гэтыя беларусы такія чёмныя, што ня ведаюць нават, хто яны такія. Вось гэтак сама ўсякі дзікі народ ня мае нацыянальнай сувядомасці, але беларусы ту-

тэйшыя — гэта ня дзікі народ, не людаеды якія, толькі народ так забіты доўгай няволяй ды панаўнаньнем іншых нацыяў, што ў іх загубілася саўсім пачуцьцё патрэбытэзу, гэта значыць, — любі і пашаны ўсяго, вытварана га вякамі, свайго роднага. Тутайшаму чалавеку здаецца, што ёсё, што сваё, беларускае, гэта кепскае, а што чужое — лепшае. І, не навучыўшыся нічога добрата чужкога, забываюць сваё і застаецца пустата нейкай, каторую кожны чуе, а запоўніць чым, ня ведае.

Мікіта Д.
9 чэрвень 1911 г., №23

НАША НІВА РЭКЛЯМНЫЯ РАСЦЭНКІ

З 1 красавіка 2001 г. для юрыдычных асобаў устаноўленыя наступныя расцэнкі за рэкламу на старонках «Нашай Нівы»:

Паласа	Кошт за 1 см² кв. руб. з улікам ПДВ
Першая паласа	791
Апошняя паласа	690
Унутраная паласа	629

Зынікі за колькасць публікацыяў:

Больш за 3	да 5%
Больш за 7	да 10%
Больш за 12	да 15%
Больш за 20	да 20%

Зынікі за плошчу адной аўтавы:

108—217 см²	10%
217—434 см²	15%
434—867,5 см²	20%
867,5 см² (паласа)	25%

Для агенцтваў, рэдакцый газет (пры абліне рэкламна-інфармацыйных матэрыялаў), некамэрцыйных арганізацый (грамадзкіх арганізацый, фондаў ды інш.) — магчымая зынікі да 30%.

Пры размышчэнні тэкстаў-матэрыялаў рэкламнага характеру магчымая зынікі да 50%.

Рэклама ў "НН" — гэта добрая рэпутацыя ў вачах дзясяткаў тысяч самых упрыгожаных чытачоў краіны

Беларусь праз 200 гадоў...

Які будзе яе лёс? Фантастычнае бачанне лёсу ўсяго чалавецтва, і ў тым ліку Беларусі, прэзентуюць браты Вачоўскі ў фільме "Матрыца".

"Запрашаю ў пустэльню рэчаіснасці. Сьвет, якім ён быў пры канцы ХХ ст., цяпер існуе толькі як частка ізвара-інтэрактыўнай сымуляцыі, якую мы называем Матрыцай. Матрыца — гэта створаныя камп'ютарамі съвет скончаны, збудаваны, каб трымца нас пад кантролем, каб ператварыць чалавека ў батарэйку." (Марфэй, "Матрыца")

Упершыню гэты фільм выходитць у беларускім перакладзе.

Каардынаты для даведак: 220107, Менск, а/c 150. E-mail: belvideo@hotmail.com http://belvideo.cjb.net Тэл. (017) 213-43-52

БЕЛАРУСКАЯ СЛУЖБА РАДЫЁ СВАБОДА

ЧАС	kHz	ХВАЛІ	ЧАС	kHz	ХВАЛІ
18:00 — 19:30	7295	41	22:00 — 23:30	9530, 9750	31
	9610	31		11865	25
	11725	25	06:00 — 07:00	6065	49

Сярэдняя хвалі — 576, 612 і 1188 kHz

Адрас: 220005 Менск-5, п/с 111; Vinohradskaya 1, Praha 110 00 CZ

Інтэрнэт: www.svaboda.org

НАСТРОЙЦЕСЯ НА "СВАБОДУ"!

ВІЛЕНСКІ ПЭДАГАГІЧНЫ ЎНІВЕРСИТЕТ

набірае студэнтаў

на конкурсі атэстатаў

на 1 курс дзённага і завочнага аддзялення

факультету славістыкі па спэцыяльнасці

беларуская філялётгія

Аглядны артыкул Юліі Андрэевай "Караоке па-беларуску", прысьвечены вечарыне памяці кампазытара Ігара Паліводы, выклікаў бурную рэакцыю чытачоў (што сьведчыць перадусім пра значнасць постаці Паліводы-кампазытара), дыскусія выйшла за межы амбэркаваныя ягоных творчых ды жыццёвых варункаў і асцягнула шырачэсны спектр пытанняў – ад журнالісткі да вызначэння крытэру геніяльнасці. Гэтая дыскусія ляжыце на скрыжаваныні светапоглядаў, творчых амбіціяў, кланавых інтарасаў, асабістых крыўдудаў – новых і даўнейшых. Яна далёкая ад універсальнасці і ўсеабъемнасці – чытачам "НН" яшчэ будзе над чым паразажаць. Тым больш што вызначаць слушанасць тae ці іншae пазыцыі давядзенца менавіта ім.

Непавага

Я прачытаў у газэце "Наша Ніва" ад 21.V. матэрыйял Юліі Андрэевай "Караоке па-беларуску" пра свайго сына Ігара і вечарыну яго памяці ў Філіярмоніі.

Пакідаю юбаку злаўствую манеру пісма аўтаркі, пыхлівасць, непаважлівы харкавысць і ўсюю – такі ўжо, відаць, стыль яе журнالісткай працы. Тым не менш, безапляцины выклад факту жыцця майго сына, ягонага навучанья і побыту выклікаюць абурэнне не толькі ў мене, але і ў многіх людзей, якія ведалі яго пры жыцці.

З першай клясы школы да сканчэння кансэрваторыі Ігар здаймаўся ў клясе прэфэрса Шэршэўскага. Рыгор Ільіч Шэршэўскі быў адным з заснавальнікаў сучаснай беларускай фартэпіяннай школы, ён адпрацаваў у Менску больш за п'ццдзяць год, выгадаваў вялікую колькасць першакласных музыкантіў. Ягоную школу прыйшлі кампазытары Ігар Лучанок, Генрых Вагнер, прэфэрсы й выкладыкі кансэрваторыі і музычных вучэльній Рэспублікі, канцэртмайстары Беларускага радыё й Опернага тэатру – усіх не пералічыць. Усе вучні шануюць памяць свайго настаўніка, цудоўнага музыкі й чалавека.

У сваім артыкуле Юлія Андрэева так піша пра яго: "У той час у кансэрваторыі выкладаў Ілья(?) Шэршэўскі – надзвычай таленавіты музык, які не зрабіў канцэртнае кар'еры з прычыны пыхічнай хваробы". Гэта ж трэба прыдумаць такую лухту! Забываючыся на праўду, фантазія журнالісткі разыгралася на ўсю шыр. Аказваецца, студэнткі фартэпіянныя дут Палівода – Райнчыкі спрабаваў пaeхаць на Усесаюзны конкурс эстрады, але чыноўнікі ў Міністэрстве культуры перакрылі ім кісларод, і цудоўныя калектыв разваліліся. Ізноў лухта! Вось яшчэ прыклад поўнай безадказнасці аўтаркі: "У кансэрваторыі ён сварыўся з выкладчыкамі, потым закахаўся і з гэтага прычыны прасядзеў на адным курсе два гады запар". Чарговая лухта! Ніколі ён не заставаўся на другі год. І далей у такім разухабістым стылі аўтарка пырахася па творчай біографіі кампазытара Ігара Паліводы.

І, нарашце, Андрэева вырашила разабрацца ў асабістым жыцці і съмерці Ігара. Яна патэлефанавала

мне, і мы даволі доўга гутарылі пра Ігара, пра ягоныя побыт, харкав, сям'ю, дзёньнікі, якіх я на бачыў, але якія спрабуе надрукаваць удава. Праз дзень у газэце я бачу, што мене "падставілі" і выкарыстоўваюць для дыскрэдытаў і прыніжэння ўдавы памерлага Вольгі, хаця я не могу зразумець, навошта гэта спатрэбілася аўтаркамі артыкула. Андрэева лічыць нашу тэлефонную гутарку за інтарвю. Тады, паводле закону журнالісткай этикі, яна абавязаная была ўзгадніць са мной свае высновы да друку. Але што чакаць ад чалавека, які не абчарвае сябе праверкай факту, усіх палівае брудам і такім чынам стварае бачанасць смелага і вострага матрыялу. Гэта дэзарыентуе чытача, зводзіць яго ад прауды.

Я перакананы, што журнالістыка супрацьпаказаная кампазытары Юліі Андрэевай.

Ігар Палівода-бацька

Замест караоке

Мне было сорамна... Як ніколі не было сорамна за тое, што зрабіў нехта іншы.

Мне было сорамна за Юлію Андрэеву, якую ведаю даўно і якой заўсёды аддаваў належнасць выказацца рэзка, але па справе, напісць востра, але менавіта ад уласнасці асобы. На фоне абрэдлага акадэмічнага "мы думаем" яе "я" заўсёды ўспрымалася як выклік, як выклічэнне з агульнае крытычнае музыканічнай прыктыкі, а таму звыярталася на сябе ўвагу. Ды гэтым разам заўсёды схільная да эфектнасці часам за кошт эфектыўнасці спадарыня Юлія з'яўшчала ў неядомыя кактэйль рэзэнзію на канцэрт і бяздоказныя, танныя плёткі, якія разам апусцілі "НН" да ўзроўню тых афіцыёзных выданняў, якім дазволена ў журнالістыцы свабода махляваць фактамі ў імя канчатковых мэты, але ж анік дзеля чалавечага сумлення і годнасці.

Мне было сорамна за газэту, якую я зусім нідаўна называў "вернаю", бо верыў у яе і, рэальна ўсъедамляючы, што ў прэсавай практицы памылкі непазыбежныя, тым не менш не спадзяваўся, што менавіта ад газеты, якую я звыкся ўспрымаць абавязко-

вую часткаю ўласнага побыту, атрымаю літаральна поуху. Мне было сорамна за "Нашу Ніву", бо, заўсёды спакойна ўспрымаюць публікацыі, у якіх выказваліся думкі, што супярэчылы мایм уласным уяўленням пра ту ці іншую звязу, яхіба ўпершыню ўбачыў, што газета цалкам даверылася аўтару, аж да таго, што не прымусіла сябе элемэнтарна прaverыць факты, съялпа пайшла за напісаным, хоць негалосны прынцып журнالістыкі кажа: не давярай нікому, а найменш – няштатнаму аўтару. І ў выніку "Наша Ніва" паўстала зжаўцельным бывильнягом, а я, прычытаяшы "Караоке па-беларуску", ці не ўпершыню ўбачыў, што гэта першы раз гэту газету і лічу яе неабходнай сэнтыніяй Беларусі. Але, спадарыня Юля, вы самі неяк сказаў, што я асабіста вам паспрыяў у авалоданыні нюансамі творчасці. Ды шмат – гэта на значыць, што цалкам. Гэта значыць, што ў тым ліку і я не давеў да вас: плёткі з камуналнае кухні можна выносіць на старонкі газэты, але гэта павінна быць адпаведнае плюткам газета. Яны, плюткі, можуть быць няхай сабе ў сенцах Саюзу кампазытараў, але прэса ў цэлым – гэта перш за ўсё способ падзяліцца з аўтарытэтом няхай нечым духа асабістым, інтыўным, нечаканым, але доказана, каб потым можна было адкрыта глядзець у очы кожнаму, наўраты да таго, што з вами на згодны, чые асабістыя пачуцці ці амбіцыі вы зачрунлі. Калі вы шырый ў слове – ніхто не заміне вам глядзець адкрыты і съемка.

Мне здаецца, што Юлія Андрэева

пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычныя памылкі, хлускы, абразы, бруд, блытаніна – вось што Андрэева выдае за спробу палемікі вакол творчасці якобы І.Паліводы.

Зрэшты, "асабісты" погляд Ю.Андрэевай "Караоке па-беларуску" бліжэй за ўсё менавіта да гэтага разумення. Сama ж Андрэева выступае ў ролі журнالіста-кіпера, які адным махам пераступае праз мараль, этику, сумленне.

Пачынаючы свой артыкул як рэцензію на вечар памяці І.Паліводы, аўтарка плаўна скіроўвае ўвагу на ягоную біографію і асабістасць жыцця. Бясконцыя фактычны

Быццам сіні аганёк...

Праця са старонкі 9.

падзея культурнага і грамадзка-
га жыцця краіны. Мне пашчасъц-
іла быць съведкай трыумфу гэта-
га твору. Добра памятаю поўную
залю Філармоніі і той нечуваны
ўздым, з якім публіка ўспрымала
кожную мэльду.

У поп-оперы "Максім" у выка-
нанні Алены Саўленайтэ ўпер-
шыню загучала песня "Па-над
белым пухам вішняй". Нават калі б
Ігар напісаў толькі яе адну, яго
ўжо цалкам можна было бы залі-
чыць у клясыкі песеннага жанру.
Але ці на клясіка — песня "Та-
лака", першыя такты якой вось
ужо больш як 10 гадоў гучыць у
якасці застайкі "Радыёфакту"? Ці
ня клясіка "Маладзечна" на слова
Леаніда Пранчака, якая стала
гімнам гэтага гораду? Паліводавы
"зонгі", як ён сам жартам іх называў,
— гэта музыка высокага
кшталту, сымфанічная па духу
(нездарма ж ён адразу пісаў свае
песні ў партытуры, а не ў кляви-
ры), не разлічаная на масавага
спажыўца. Ці не таму на конкур-
сах маладых выкананіць беларус-
кія канкурсанты з зайдзросным
пастаянствам абраюцца для выка-
нанні менавіта песні Паліводы?
Бо ў іх — неспадзянавая глыбіня і
ціплівая прыгажосьць, што ідзе
ад беларускай народнай песні.

Яе Ігар адчуваў на генім уз-
роўні. У яго ніяма наўпростых цы-
татаў, але інтанацыі беларускага
мэласу нібыта развлітыя па ста-
ронках ягоных партытураў і кляві-
тру.

"Ен ня быў каньюнктурнікам
у творчасці. Ен гэтага не разумеў
і не прымаў, — кажа Леанід Пран-
чак. — Вось такі носіць чыстага
мастацтва. Згадаіце, гэта вялікая
рэдкасць! Я сумую без яго і заў-
сёды буду захапляцца тым, што ён
зрабіў у беларускай песні".

“ВЕЧНЫ АГОНЬ”

Ігар Палівода прадчуваў свою
съмерць, нават прадказаў яе на
старонках сваіх дзэнінкаў. Ен
працаў на днімі і начамі, без адп-
чынку. Часу на сябе заўсёды не
ставала. Да таго ж Ігар шмат піў,
часта адыхаў у запоі. На жаль,
алькагалізм — не распуста, як
ліцаць м ногі, а цяжкая невылеч-
ная хвароба. Ігар спрабаваў ёму
змагацца, але ня здолеў...

Памер ён 28 лютага 1996 г.

Ігар быў адзін у сваёй кватэры
на Пляханава, якую звёў не іншак
як "рабочым кабінэтам". Выйшла
гэтак, што акурат у той момант,
калі яму зрабілася блага, патэле-
фанаўала жонка Вольга. "Ты зна-
еш, мне дранка", — сказаў ёй Ігар.
Ягоны голос спалохнуў. Вольга вы-
лікала яму на Пляханава хуткую
дапамогу. Ігар яшчэ змог сам адк-
рыць лекарам дзъверы, але сэрца

хутка адмовіла. Калі Вольга ўвар-
валася ў кватэру, ён быў ужо мёр-
ты, — лекар моўчкі скручваў
апаратуру.

Ігару Паліводу ішоў сорак шосты
год...

Чым больш пазнаеш творчую
спадчыну Паліводы — яго музыку,
вершы, літаратурныя эсэ, дзённі-
кавыя запісы, незвычайнія ма-
люнкі, тым больш асэнсоўваеш
значасць ягонае асобы. І тым
больш адчуваеш горыгі страты.
Яму і сапраўды было дадзена ба-
чыць і чуць тое, чаго не адчуваць і
ня бачылі многія іншыя. Ігар пак-
інуў па сябе добрую, светлу
памяць. Гэта быў адзін з самых та-
ленівітых мастакоў беларускай
зямлі.

З прычыны таго, што ён бяскон-

ца паліў, сябры жартам празвалі
яго "вечны агонь". Але ў гэтай
жартоўнай мянушцы ёсьць і іншы,
глыбейшы сэнс, які асабліва зра-
зу зумелі ціпер. "Вечны агонь" ён
запаліў у душах і сэрцах тых, хто
блізка ведаў яго — як памяць пра
себе, як сымбал нязгаслай сілы
сваёй творчасці, як образ вечнай
любові да сваёй зямлі і людзей,
што жывуць на ёй. І лепшы помнік
яму — ягоныя цудоўныя песні.
Песні, у якіх жыве яго тонка і
шчодрая душа.

*Аўтарка выкладае падзяку ўда-
ве Ігора Паліводы Вользе за магчы-
масць карыстальніц ягоным архі-
вам.*

Выкарыстаныя фатадымкі з
архіву Вольгі Паліводы

Паміж шчырасцю і разылікам

Праця са старонкі 9.

чалавекам, які штодзень вырашае ня-
правостыя праблемы, ладзіць канцэрты,
спрабуе ўсталяваць нармалёвія парт-
нэрскія стасункі паміх беларускім му-
зыкам і антымузычнымі беларускімі
ўладамі. А ў дадаткі пракаівае актыў-
на канцэртаваць і выхоўваць студэн-
таў. Гэльдзюк напісана зрабіў бы знача-
нік "круцішую" адміністратарскую ка-
р'еру, калі бы перастаў іграць на фарт-
піяне. Але ён захоўвае рыцарскую
вернісію вялікай музыцы.

Ігару Паліводу гэтак музыка была
непатрэбная. Хаця піяністам ён быў
выдатным. Яго ня вабіла кар'ера сал-
іста Філармоніі ці кар'ера канцэрватор-
скага прафэсара. Сыцілы заробак.
Самотны вандруюці па правінційных
гарадох. Цяжкая, штодзённая праца
без выходных і святаў. Жорсткая са-
мадыцыплюна. Самаахвянае, амаль
манаскае служыненне, якое паглынае
чалавека базэ рэшты.

Іншыя ягоныя агоні ён пракаіва-
ваў для гэтага пакаленія ў вобразе
бітлоў. Палівода захапіўся бітламі
яшчэ ў школе, і гэтая любоў засталася
у яго назаўжды. Ледзь не палова
беларускіх канцэрваторыў на пачатку
70-х хварэла на бітламанію, але многія
з тых хлапцоў і дзіўчат пазынілі ад-
мовіліся ад юнацкіх захапленін і
адшукалі собсکія шляхі у мастацтве.
Уладзімер Кандрусеўіч, адзін з най-
лепшых піяністаў у канцэрваторыі,
ахвотна граў на гітары ды фарсі па
вулицях у замшавай курткы з мах-
рамі. Пазыні ён скончыў кампази-
тарскі факультэт і напісаў шмат твор-
аў. У тым ліку некалькі апэрэт, якія
карыстаюцца нязменным посьпехам
і напэўна перажывуць сваім аўтарам.
Нават калі яму наканавана дасягнуць
веку патрыярху.

Выдатнае месца сядзіба сярод канцэрватор-
скіх бітламанаў зламаў і Васіль
Райнчык. Ён таксама скончыў два фа-
культэты: фартэпіяны ды кампази-
тарскі. Але ён зрабіў іншы выбар у
жыцці. Ён стварыў ансамбль "Вера-
шыця".

Іншыя ягоныя агоні ён пракаіва-
ваў для гэтага пакаленія ў вобразе
бітлоў. Палівода захапіўся бітламі
яшчэ ў школе, і гэтая любоў засталася
у яго назаўжды. Ледзь не палова
беларускіх канцэрваторыў на пачатку
70-х хварэла на бітламанію, але многія
з тых хлапцоў і дзіўчат пазынілі ад-
мовіліся ад юнацкіх захапленін і
адшукалі собсکія шляхі у мастацтве.
Уладзімер Кандрусеўіч, адзін з най-
лепшых піяністаў у канцэрваторыі,
ахвотна граў на гітары ды фарсі па
вулицях у замшавай курткы з мах-
рамі. Пазыні ён скончыў кампази-
тарскі факультэт і напісаў шмат твор-
аў. У тым ліку некалькі апэрэт, якія
карыстаюцца нязменным посьпехам
і напэўна перажывуць сваім аўтарам.
Нават калі яму наканавана дасягнуць
веку патрыярху.

Іншыя ягоныя агоні ён пракаіва-
ваў для гэтага пакаленія ў вобразе
бітлоў. Палівода захапіўся бітламі
яшчэ ў школе, і гэтая любоў засталася
у яго назаўжды. Ледзь не палова
беларускіх канцэрваторыў на пачатку
70-х хварэла на бітламанію, але многія
з тых хлапцоў і дзіўчат пазынілі ад-
мовіліся ад юнацкіх захапленін і
адшукалі собсکія шляхі у мастацтве.
Уладзімер Кандрусеўіч, адзін з най-
лепшых піяністаў у канцэрваторыі,
ахвотна граў на гітары ды фарсі па
вулицях у замшавай курткы з мах-
рамі. Пазыні ён скончыў кампази-
тарскі факультэт і напісаў шмат твор-
аў. У тым ліку некалькі апэрэт, якія
карыстаюцца нязменным посьпехам
і напэўна перажывуць сваім аўтарам.
Нават калі яму наканавана дасягнуць
веку патрыярху.

Іншыя ягоныя агоні ён пракаіва-
ваў для гэтага пакаленія ў вобразе
бітлоў. Палівода захапіўся бітламі
яшчэ ў школе, і гэтая любоў засталася
у яго назаўжды. Ледзь не палова
беларускіх канцэрваторыў на пачатку
70-х хварэла на бітламанію, але многія
з тых хлапцоў і дзіўчат пазынілі ад-
мовіліся ад юнацкіх захапленін і
адшукалі собсکія шляхі у мастацтве.
Уладзімер Кандрусеўіч, адзін з най-
лепшых піяністаў у канцэрваторыі,
ахвотна граў на гітары ды фарсі па
вулицях у замшавай курткы з мах-
рамі. Пазыні ён скончыў кампази-
тарскі факультэт і напісаў шмат твор-
аў. У тым ліку некалькі апэрэт, якія
карыстаюцца нязменным посьпехам
і напэўна перажывуць сваім аўтарам.
Нават калі яму наканавана дасягнуць
веку патрыярху.

Іншыя ягоныя агоні ён пракаіва-
ваў для гэтага пакаленія ў вобразе
бітлоў. Палівода захапіўся бітламі
яшчэ ў школе, і гэтая любоў засталася
у яго назаўжды. Ледзь не палова
беларускіх канцэрваторыў на пачатку
70-х хварэла на бітламанію, але многія
з тых хлапцоў і дзіўчат пазынілі ад-
мовіліся ад юнацкіх захапленін і
адшукалі собсکія шляхі у мастацтве.
Уладзімер Кандрусеўіч, адзін з най-
лепшых піяністаў у канцэрваторыі,
ахвотна граў на гітары ды фарсі па
вулицях у замшавай курткы з мах-
рамі. Пазыні ён скончыў кампази-
тарскі факультэт і напісаў шмат твор-
аў. У тым ліку некалькі апэрэт, якія
карыстаюцца нязменным посьпехам
і напэўна перажывуць сваім аўтарам.
Нават калі яму наканавана дасягнуць
веку патрыярху.

Іншыя ягоныя агоні ён пракаіва-
ваў для гэтага пакаленія ў вобразе
бітлоў. Палівода захапіўся бітламі
яшчэ ў школе, і гэтая любоў засталася
у яго назаўжды. Ледзь не палова
беларускіх канцэрваторыў на пачатку
70-х хварэла на бітламанію, але многія
з тых хлапцоў і дзіўчат пазынілі ад-
мовіліся ад юнацкіх захапленін і
адшукалі собсکія шляхі у мастацтве.
Уладзімер Кандрусеўіч, адзін з най-
лепшых піяністаў у канцэрваторыі,
ахвотна граў на гітары ды фарсі па
вулицях у замшавай курткы з мах-
рамі. Пазыні ён скончыў кампази-
тарскі факультэт і напісаў шмат твор-
аў. У тым ліку некалькі апэрэт, якія
карыстаюцца нязменным посьпехам
і напэўна перажывуць сваім аўтарам.
Нават калі яму наканавана дасягнуць
веку патрыярху.

Іншыя ягоныя агоні ён пракаіва-
ваў для гэтага пакаленія ў вобразе
бітлоў. Палівода захапіўся бітламі
яшчэ ў школе, і гэтая любоў засталася
у яго назаўжды. Ледзь не палова
беларускіх канцэрваторыў на пачатку
70-х хварэла на бітламанію, але многія
з тых хлапцоў і дзіўчат пазынілі ад-
мовіліся ад юнацкіх захапленін і
адшукалі собсکія шляхі у мастацтве.
Уладзімер Кандрусеўіч, адзін з най-
лепшых піяністаў у канцэрваторыі,
ахвотна граў на гітары ды фарсі па
вулицях у замшавай курткы з мах-
рамі. Пазыні ён скончыў кампази-
тарскі факультэт і напісаў шмат твор-
аў. У тым ліку некалькі апэрэт, якія
карыстаюцца нязменным посьпехам
і напэўна перажывуць сваім аўтарам.
Нават калі яму наканавана дасягнуць
веку патрыярху.

Іншыя ягоныя агоні ён пракаіва-
ваў для гэтага пакаленія ў вобразе
бітлоў. Палівода захапіўся бітламі
яшчэ ў школе, і гэтая любоў засталася
у яго назаўжды. Ледзь не палова
беларускіх канцэрваторыў на пачатку
70-х хварэла на бітламанію, але многія
з тых хлапцоў і дзіўчат пазынілі ад-
мовіліся ад юнацкіх захапленін і
адшукалі собсکія шляхі у мастацтве.
Уладзімер Кандрусеўіч, адзін з най-
лепшых піяністаў у канцэрваторыі,
ахвотна граў на гітары ды фарсі па
вулицях у замшавай курткы з мах-
рамі. Пазыні ён скончыў кампази-
тарскі факультэт і напісаў шмат твор-
аў. У тым ліку некалькі апэрэт, якія
карыстаюцца нязменным посьпехам
і напэўна перажывуць сваім аўтарам.
Нават калі яму наканавана дасягнуць
веку патрыярху.

Іншыя ягоныя агоні ён пракаіва-
ваў для гэтага пакаленія ў вобразе
бітлоў. Палівода захапіўся

АГНІ Ў КРЫІВІ РАДЗІМЫ

Людміла Рублеўская

Агонь — увасоблены пераход з адной якасці ў другую. З аднаго съвета — у другі. У храмах заўсёды гарыць агонь. Калісьці ён спальваў кроў і плоцу ахвяраў, сέньня — кнот у съвечках і думжнасці ў лямпадах. Калі глядзіш у польмам, сустракаешся з позіркам бостоя. Але варта забыцца і абававаць сам агонь — зъ яго трапяліва-блакітнага асяродку зірне ў тваю спалоханую душу той, чыё імя не называнае... И неадольна захочацца адкупіцца ад гэтага бязлітаснага позірку і кінць прагненым чырвоным шчупальцам... ну, хоць трэску. I з насалодай, зь неус্বядомленай баязльвай агідай назіраць, як дрэва курчыцца і чарнене, як бессаромна адкрыта адбываша працэс съмерці і распаду...

На ведаю, ці пакланяюцца агоню дэзу ѿ съвеце так, як у Беларусі. Лясы і палаїны вакол гарадоў спрэс у чорных восьпінах каstryшчаў.

Колькі седжана ля такіх вогнішчаў, колькі слухана песен! Спачатку — пра сініх птахаў ды засніжаныя вяршыні, паслья — пра стан дзяявочы Белай Вежы ды зорачкі далёкай чужыні... Сышла рамантыка, дагарэла... А можа, гэта толькі здаецца тым, што адышоўся далёка ад колішніх вогнішчаў? Нехта ж падкідаў ў іх пранейшаму сухое гольле надзеяў, і

палымнеоць на шэрых съценах надпісы "Жыве Беларусь!".

У ведыйскай і індуісцкай міталёгіі Агні, бог агню, адначасова стары і малады, зямны і нябесны, забойчы і выратавальны, пасярэднік паміж багамі і людзьмі. На выяве ён мае два абліччы — усьмешліва і пагрознае...

Грэкі верылі, што Прамэтэй, каб прасвятліць разум чалавека, вынес з Алімпу съвтарны агонь, скаваўшы яго ў съцяблу трохсныагу. Але агонь сам сышоў да людзей — агонь, які не абпальваў і не забіваў. Майсей размаўляў з Ім. Ён сыходзіў на апосталаў. Ён і цяпер штогод у дзень Уваскрасення сыходзіць на Гроб Гасподні, і ўсе съвечкі ў храме самі запальваюцца дзіўным, непякучым польмем...

Штогод па Беларусі ездзіць "навукова-творчая экспедыцыя", возіць па храмах лямпаду з тым Жыватворным агнём. I ѿ кожным храме запаветную лямпаду чакае на тоўп ахвочных запаліць ад съвтарога агоню съвечку. Стаюць у чаргу, штурхуюцца, хвалююцца... Ці хопіць усім?

Савецкі Вечны агонь, сілкаваны расейскім газам, зыходзіць з-пад зямлі... Мабыць, таму ён і мае мала супольнага з тымі съвечкамі, што запальваюцца на Дзяды на магілах. Ля яго немагчыма маліцца... Можна толькі зазіраць у ту прорву, адкуль ён працягвае чырво-

ная языкі, і думаць пра съмерць. Мне чамусыці ў мігчыні Вечнага агню заўсёды бачыліся перакрыўленыя пакутай, выцягнутыя твары... На сваё вя-セルле я ад-мовілася я-ехаць на-плошчу Перамогі для тра-двыцынага ў складанія кветак. Абмежа-валіся ўзыходжан-нем на наваствораны Курган Перамогі па-прастэцце Машэрава, дзе бранзатвара-кабета з рысамі Буды ўздымае на меч і нават на серп, а фанфары.

Калі палілі ведзьму ѿ ды ге-рэтыкоў, інквізытары шчыра ве-рылі, што робяць дабро тым, каго паляць. Некалі на скалістых узъбя-режжах так званыя берагавыя піраты — звычайнай тубыльцы — распальвали ўчаныя агні. Караблі плылі на іх і разъбіваліся. Паводле закону ўсё, што трапляла паслья крушэння на бераг, рабілася ўласнасцю мясцовых жыхароў. Гэта была звычайная, побытавая, сямейная справа.

Астанкінская тэлевежка съвяцілася начамі за майм інтэрнацкім

акном, быццам нейкі падманны майк, блакітны прывід сапраўднага леташняга пажару.

У Беларусі жыве сто пяцьдзесят відаў дзённага матыля, які за-вецца агнёўка. Псусе гэта агнёўка ўсё, ма-ючы дзеля кожнага пос-ты свой асобы від: куку-рузу і буракі, хвою і зерне, каноплі і воск у вульях... З выглядзу матыль зусім не-паглядны, шэры. Мусіць, назва абулюеная гэтай усяяднасцю, як у польмі?

Зачарараваны агонем у чалавеку этолігі тлумачы інстынкты. Яны ж прыпадабняюць агоню мільганье — съветлавых эфектаў, думак і вобразу на экра-не тэлевізара, які заварожвае сёняшняга гома сапенса гэтак жа, як некалі сапраўдны агонь у вогнішчы. Гэты інстынкт з жывых істотаў ёсьць толькі ў чалавека-ды ў сабакі.

Альхімікі насялялі агонь жы-вымі істотамі — салімандрамі. Хаця Пліній, старажытнарымскі гісторык, апісаў іх як рухавых яшчарак, рамантыкі Сярэднявечча нярдка ўяўлялі салімандр прыўкраснай жанчынай з вогнен-

нымі валасамі. Яе існаваные было доказам таго, што можна жыць у агні. Но як жа будучь вечна гарэць уваскрэшаныя грэшнікі? Ткані з асбесту прадаваліся пад выглядам скуры салімандр.

Геракліт называў агонь асновай сусвету. Старая мэдыцына лічыла агонь адным з чатырох складнікаў чалавече крэшнікі? Ткані з асбесту прадаваліся пад выглядам скуры салімандр.

На раскопках старога Менску відаць на глыбокім зразе зямлі чаргаваныя шэрых палосаў з чорнымі. Гэта съяды пажараў. Кожная такая паласа — нібыта чорны радок, з якога наноў пачыналася гісторыя гораду.

Пралетарскі пісьменнік Максім Горкі любіў ладзіць маленькія вогнішчы ѿ попельніцах ці хаця б спальваў запалкі. Ягоны герой Данка вырваў уласнае пала чае сэрца, каб асьвятліць свайму народу дарогу з цемры. А народ па тым сэрцы патаптаўся... А вось сябра Горкага Карней Чукоўскі ѿ дзённікіх піша, як разам са зна ёмцамі-камісарамі і славутай балерынай ездзіў на звычайнай за баўку савецкай эліты тae пары — глядзець, як спальваюць нябожыкаў у новаадынчынім крэматоры. Дамам асабліва падабалася, як у агні выбухаюць вочы.

Богненныя вёскі, Вечны агонь, купальскае вогнішча, зыніч, агонь чарнобыльскага рэактара... У крэшні маёй радзімы дастатковая агоню. Але кроў тая чамусыці цячэ ўсё марудней, нібыта балотная флегма. Усё больш кастрышчаў на яе целе...

ўколы. Алесь выхапіў кіяпільнік з кубка і, як выключыўши яго з разэткі, скаваў пад падушку... Да канца дня хворага выпісалі дахаты.

Неяк выбраўся з сынам Максімам у вёску пазыбіраць грыбоў. Крыху назывіраўши, прысле на ўскрайку лесу падсілкавацца. Я раскладу вогнішча. Нечакана да на-шага дыму падышла маладая жанчына, што непадалёку з дзецімі пасывала радоўку. Не пытаючыся, прысле побач. Да стала з торбы пляшку з-пад мінералікі і прапанавала: "Пакаштуй майго соку..." Я адрэзала зразумеў, што гэта за сок, і, крыху пааднекваўши, зрабіў пару глыбокіх. У размове высьветлілася, што жанчына родам з Ра-кава, а ў Пугачы выйшла замуж. Даведаўшыся, што мае бацькі, павесіла: "Я ведаю, гэта ваш брат пазёт..." Такі лысы. Кожныя выхадныя прыядждае і корпаецца ў градах..." Я слухаў пастушку і корпаўся ў вогнішчы, а Максім мне шаптаў: "Я маме расскажу, што ты з цёцяй гаварыў..."

З зімовых вакацыяў вярнуўся ѿ Москву на пару дзён раней. Здавалася, што нікога ѿ інтэрнаце на маім паверсе, акрамя мяне, ніяма. Ды сядро ночы прачнукіўся ад пе-сень на калідоры. Выгланаў за дзіверы. А там на кухні на цмэнтавай падлозе гарыць вогнішча, а бацап яго сядзяць тувінцы і п'юць гарэлку.

Празаік

Алесь Асташонак

трапіў у больніцу.

З сабой

у яго

быў

кіяпільнік.

І захадзілася яму

папіць

гарбаты.

А тут раптам док-тарат

у палату

заходзіць

і кліча на

дадзіцца адключаная газавая пілта, як нам сказаі, у супрацьпажарных мэтах.

Хлопцу было трыццаць сем гадоў. Бацькі памерлі. Хацеў жанцца — у вёсцы няма з кім. Шукаў у суседніх — таксама няма. Стайды выпіваць. I раз, напішуся, лёг у ложак з цыгарэтай. Пажарная прыехала тады, калі ўжо было позна. I цяпер стаяць у вёсцы чорныя рэшткі хаты. I дождж ідзе, а яны чорныя, і сынег ідзе, а яны чорныя...

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпілі... I ў адказ: "Сёнянка катайцікі Дзяды..."

З братам прыехаў дахаты. Мароз пад трыццаць. На кухні няма вады — перамерзла труба. Мама папрасіла размарозіць, а сама не-куды пайшла. Ну мы і ўзяліся за работу. Раскапалі снег лёгкім, дзе-такі падпіл

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

У рэдакцыю апошнім часам прыходзіла вельмі шмат бясплатных прыватных абвестак. Асабліва мноства чытачоў выкарстоўваюць рубрыку для азnamлення людзей са сваімі палітычнымі поглядамі. У гэтым нумары мы аддаем пад прыватныя абвесткі цэлую стронку. Нагадаем, што ў сувязі з вялікім наплыvам абвестак рэдакцыя гарантует апаратунае надрукаванне толькі тэрміновых абвестак у рубрыкі "Вітаны", "Праца", "Жытло", "Адпачынак" ды падобных.

ВІТАНЫ

Прывітаны Яўгену з-пад Пінска. Жыве рынак! Сямёне Домаш! Партызанская Рада МФ зыньць табе перамага ч на прэзыдэнцкіх выбарах-2001. Мы верым у Перамогу! **Міхалу Чыгрыту** хадаю мужнасці, веры і перамогі на выбарах! Сярж Чшохевіч
Шанобіна Франк Сіўко, юная паэтка з Езярышча дзялюць Вам за цікавую сцішну. Плёну ў працы Вам
Прывітаны Аляксандру Чарняеву
Кастусь Зымітровіч з 18-гадзідзем! У твайм "вялікім" вікі варты рабіць прафесійную (хоча маленкія) выбары. Абламаны Бусылік
Воза-Вожык! Віншую з днём народдзінай. Спадзяюся, ты прышоў да сібе і знайшоў Яе. Памагай Бог! Той, хто нарадзіўся ў Коханаве
Вальжыну Чарнёвіч з асабістым сцятом віншую молодзь (і ня толькі)! Оле! Беларусь жыве! Той самы...
Нежалезна Ледзі, я цібек хакаю і спадзяюся на хуткую сустречу: Нівожык

ДРУЖКАРКІ

Друкаркі, маніторы ўжываныя. Вельмі танна. Алесь. Т.: 228-45-86, 228-45-87

ЗДЫМУ КВАТЭРУ

Здыму аданалакайку з тэлефонам, не далёка, не задорага. Парадак гарантуюцца, мачыма перададзат. Тэл. 262-07-70, 223-31-07.

ІДЗІ

Міколу П. Замест скоку на купінах набудыце "Глёрня Патрыя" Зянона. Павінна дапамагчы
Беларускі вызвалены рух – альтэрнатыва расейскай акупацыі і палітыка нацыянальнай здрады
На жаль, для Зянона Пазынка ўсе нашыя дэмакраты горшыя за Лукашэнку! Ці гэта разумна? Людзя
Усё зъменіца ў лепши бок. Трымайся, Эліна, я з табою! Мара Здрадніцкі перакуваўны "прагматыка" балюча ўспрыманью тая, хто яшча не зразумеў розніцы паміж Вызволенным рухам і калінінскай апазыцыяй
Не правы чалавек – голубон для Беларусаў, а незалежнасць і свабода, бо не бывае правы чалавек пад акупацый

Жыве Нацыянальная Рэвалюцыя! Рыхтуйся, Яна пакіча. bps@tut.by. Пэйдж.: 289-12-12, аб. 4430

Беларускі Партыя Свабоды. Пэйдж.: 289-12-12, аб. 4430, bps@torba.com. Збор: метро "Праletarskaya" штосерада а 19-й Кінці папіці ды жлукцікі гарэлку, бо не хапае грошы і часу на беларускіх кніжках. Эрабі, які я Кухан

Патрыёты! Здабудзем Беларускую Свабоду і абаронім родны Край, з'яндаўшыся ў адзіны непадзельны Легіён нацыяналістаў!

"Зубры" засыцерагаюць ад лукашыму, хоць самі ёсьць носьбітамі больш небясьпечнага юшкоднага віrusу. Асцярожна:

маскалізм!

Добра бы было высынцу "Паліяноз" у якісці гімну вільнае Беларусі, з гаткі музыкай і гэткім тэкстам. Вольга

Калі б газета й надалей была такай цікавай, як папярэдня нумары, дымы можна бы ізлюстрацыю. Вольга

Прыхільнік Зянона Пазынка, гуртуймася! Далучайцеся да беларускіх спрэчак! Тэл.: 8-029-602-16-18 (з 10.00 да 20.00)

Прыхільнік Зянона! Далучайцеся да НАС у Палацку: штоднік, а 19-й, г.ль "Ізвіні", п. 427. Мы

"Наша Ніва" такая прыгожая бяз здымкаў Домаша й Кі!

Змагары ўсіх з незалежнасцю Радзімы з Магілёвам! Філія БПС на чале з Высоцкім у нашым горадзе! Збор прыхільнікаў у скверы наспৰце кінатэатру "Радзіма" жывы аўтарок а 18-й

Міхась Маліноўскі. Заранавіч, ціпец каменная баба стаіць у Пружане ля музею. Яўхім Руپайла

Жыхары м-ну "Залёны Луг-5"! Гуртуймася за 3.Пазынка на выбарах. П/л 119, а/с 31

Стань побач з намі! Белы Легіён. Пэйдж.: 207-00-00, аб. 4979

"Наша Ніва" – гэта жыцьцё Беларускае! Маці "Краіны Беларусь" ды міні! Сын Віт

"Наша Ніва" – наша сіна

Aut vincere aut mori. Zialony dyd, Bieracie

Памолімся разам з Алексіем II за Праваслаўную Незалежную

Беларусь 22 чэрвеня ў Барысаві

Не сварыцца ѹ будзьце разам дзеяня нашай перамогі, дзеяя

КУПОН БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНОЙ АБВЕСТКІ

Запоўніце гэты купон, і мы надрукую Вашу абвестку (як больш за 15 слоў) бясплатна. 220050, Менск, а/с 537

ТЭКСТ

Імя і прозывішча
Адрес, тэлефон

СЫНТЭЗАТАР

Прымку ў падарунак що куплю сінтэзатар, можна няновы. Да-

ШКОЛКА Ў СУХАРАВЕ

Бацькі! Калі вы хывіце ў Сухараве і хоцеце, каб ваша дзіцё

вучылася ў беларускамоўнай пачатковай класе, тэлефануіце: 215-84-09 (увечары)

Лет

Шукаеш падарунак? Заходзь у інтэрнэт-краму Так! Мастакі падарункі ад 500 рублёў, дастаўка па Менску бясплатная. Наш

адрес: www.tak.hut.ru, e-mail: tak@tut.by

У нашу крамку завітай – падарунак набывай. Прывязем яго да – застанешся вельмі рады. www.tak.hut.ru, e-mail: tak@tut.by:

"Святая Дуброва – Крыўскі Пяроспар" – адзіны расурс беларускага Сецива, прысвечаны актуальным пытанням на паданінства і дахрысціянскай традыцыі: http://www.dubrova.cjb.net

Запрашаемі на вядомы сайт беларускіх нацыяналісту: www.spa-krai.org

Жыве Нацыянальная Рэвалюцыя! БПС на інтэрнэце: www.bps-belarus.narod.ru

Прадаю:

Kniga – поштой: М.Романюк "Беларускі народныя крыжы", З.Пазынек "Глёрня Патрыя", зб. тв. У.Кароткевіча ў 8 т. і інш.

Вышлю катаёт: 220030 Менск- 30 а/с 195, Яну: janka_cit@yahoo.com; Тэл.: 258-43-54.

Ісус сказаў яму: "Я і дарога, і прауда, і жыццё. Ніхто не прыходзі да Айса, калі не цераз мене. Іван. 14:6

БЕЛАРУСКАЯ ЭВАНГЕЛЬСКАЯ ЦАРКВА

Набажанні штогодзень ў Менску в 21-56, Т. 279-71-31, 270-89-

87. Штогодзень ў Асіповічах а 17-й Лініі, 40, Т. 20-840. Штогодзень у Барысаве, Вялічына 38-45, Т. 54-008; штогодзень у 17-30 у Маладзечне, Асленікі 54, Т. 3-18-76

Італьянец, 52/181/65, настайнік, пяшчотны і чулы, б/дзяцей, б/шкодных звычак, шукае знаёмства зь не замужніх жанчынай гадоў 35-38, б/дзяцей і б/шкодных звычак, каб разам спакона супстрада будучыню. Англ./італ. мовы. Enzo Bonzi P.O.Box 33, via Corelli, 44, 48018 Faenza (RA) Italia. e-mail: thuria@libero.it, (тэл. 97817, Дуброва)

2-6 ліпеня 2001
II Скульптурны Пленэр
у Магілёве

Літвіна, 52/181/65, настайнік, пяшчотны і чулы, б/дзяцей, б/шкодных звычак, шукае знаёмства зь не замужніх жанчынай гадоў 35-38, б/дзяцей і б/шкодных звычак, каб разам спакона супстрада будучыню. Англ./італ. мовы. Enzo Bonzi P.O.Box 33, via Corelli, 44, 48018 Faenza (RA) Italia. e-mail: thuria@libero.it, (тэл. 97817, Дуброва)

Урачыстасе адкрыццё
пяшчанай скульптуры
"Магіла Льва"
адбудзеца на пляжы
Святога возера
6 ліпеня а 19.00.

Вам даецца ўнікальная магчымасць
сустрэцца сам-насам з самім
Машкам, паслухаваць стараўтную
музыку, песні, паказаць перед
Машкам сваю моц і спрыт.

НАША НІВА
незалежная газета
заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991
галоўныя рэдактары "Нашай Нівы":
С.Вольскі (1906), А.Ласаў (1906-1914),
Янка Купала (1914-1915), А.Луцкевіч (1920),
С.Дубавец (1991-2000).

Сакратарка рэдакцыі
Карэктарка

Вярстальніца

в.а. галоўнага рэдактара

заснавальнік

адказны сакратар

намеснік гал.рэдактара

мастакі рэдактар

выдавец

адрасы газеты
"Наша Ніва"

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЙ:
220050, Менск, а/с 537
Tel/fax: (017) 213-32-32
E-mail: nn@rex.minsk.by
http://niva.s5.com

© НАША НІВА. Спасылка на "Нашу Ніву" аваражавая. 6 палос форматам А2. Друкарня УП выдавецства "Беларускі Дом друку". Менск, пр. Скaryны, 79. Рэдакцыя не ніхе адказнасць за змест рэзюмінных абвестак. Кошт свядоміні. Пасыпка на падарунак выдаўніца N 581 ад 4 ліпеня 1996 г., выдаўніца Дзяржаўнай камітэтам па друку Рэспублікі Беларусь. Юрыдычны адрес: г.Менск, пр. Газеты "Ізвестыя", д. 8, кв. 173. Наклад 4602.

Нумар падпісаны ѹ друк 24.06.2001.

Замова № 3537.

Рэдакцыйны адрес: Менск, Калектарная, 20а/2а